

Politeia 8

St. 543α

εῖεν· ταῦτα μὲν δὴ ὡμολόγηται, ὡς Γλαύκων, τῇ μελλούσῃ ἄκρως οἰκεῖν πόλει κοινὰς μὲν γυναικας, κοινοὺς δὲ παῖδας εἶναι καὶ πᾶσαν παιδείαν, ὡσαύτως δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα κοινὰ ἐν πολέμῳ τε καὶ εἰρήνῃ, βασιλέας δὲ αὐτῶν εἶναι τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ τε καὶ πρὸς τὸν πόλεμον γεγονότας ἀρίστους. ὡμολόγηται, ἔφη. [543b] καὶ μὴν καὶ τάδε συνεχωρήσαμεν, ὡς, ὅταν δὴ καταστῶσιν οἱ ἄρχοντες, ἄγοντες τοὺς στρατιώτας κατοικιοῦσιν εἰς οἰκήσεις οἵας προείπομεν, ἵδιον μὲν οὐδὲν οὐδενὶ ἔχούσας, κοινὰς δὲ πᾶσι· πρὸς δὲ ταῖς τοιαύταις οἰκήσεσι, καὶ τὰς κτήσεις, εἰ μνημονεύεις, διωμολογησάμεθά που οἴαι ἔσονται αὐτοῖς. ἀλλὰ μνημονεύω, ἔφη, ὅτι γε οὐδὲν οὐδένα ὥδιμεθα δεῖν κεκτῆσθαι ὃν νῦν οἱ ἄλλοι, ὥσπερ δὲ ἀθλητάς τε πολέμου καὶ [543c] φύλακας, μισθὸν τῆς φυλακῆς δεχομένους εἰς ἐνιαυτὸν τὴν εἰς ταῦτα τροφὴν παρὰ τῶν ἄλλων, αὐτῶν τε δεῖν καὶ τῆς ἄλλης πόλεως ἐπιμελεῖσθαι. ὁρθῶς, ἔφην, λέγεις. ἀλλ' ἄγ', ἐπειδὴ τοῦτ' ἀπετελέσαμεν, ἀναμνησθῶμεν πόθεν δεῦρο ἐξετραπόμεθα, ἵνα πάλιν τὴν αὐτὴν ἴωμεν. οὐ χαλεπόν, ἔφη. σχεδὸν γάρ, καθάπερ νῦν, ὡς διεληλυθώς περὶ τῆς πόλεως τοὺς λόγους ἐποιοῦ, λέγων ὡς ἀγαθὴν μὲν τὴν τοιαύτην, οίαν τότε διῆλθες, τιθείης πόλιν, καὶ [543d] ἄνδρα τὸν ἐκείνη ὅμοιον, καὶ ταῦτα, ὡς ἔοικας, καλλίω

St. 544α

ἔτι ἔχων εἰπεῖν πόλιν τε καὶ ἄνδρα. ἀλλ' οὖν δὴ τὰς ἄλλας ἡμαρτημένας ἔλεγες, εἰ αὕτη ὁρθή. τῶν δὲ λοιπῶν πολιτειῶν ἔφησθα, ὡς μνημονεύω, τέτταρα εἴδη εἶναι, ὃν καὶ πέρι λόγον ἔξιον εἴτι ἔχειν καὶ ίδειν αὐτῶν τὰ ἀμαρτήματα καὶ τοὺς ἔκείναις αὖ ὄμοιούς, ἵνα πάντας αὐτοὺς ιδόντες, καὶ ὄμολογησάμενοι τὸν ἄριστον καὶ τὸν κάκιστον ἄνδρα, ἐπισκεψαίμεθα εἰ ὁ ἄριστος εύδαιμονέστατος καὶ ὁ κάκιστος ἀθλιώτατος, ἢ ἄλλως ἔχοι· καὶ ἐμοῦ ἐρομένου τίνας λέγοις τὰς [544b] τέτταρας πολιτείας, ἐν τούτῳ ὑπέλαβε Πολέμαρχός τε καὶ Ἀδείμαντος, καὶ οὕτω δὴ σὺ ἀναλαβὼν τὸν λόγον δεῦρ' ἀφίξαι. ὁρθότατα, εἴπον, ἐμνημόνευσας. πάλιν τοίνυν, ὥσπερ παλαιστής, τὴν αὐτὴν λαβὴν πάρεχε, καὶ τὸ αὐτὸν ἐμοῦ ἐρομένου πειρῶ εἰπεῖν ἀπερ τότε ἔμελλες λέγειν. ἔάνπερ, ἦν δ' ἔγω, δύνωμαι. καὶ μήν, ἢ δ' ὅς, ἐπιθυμῶ γε καὶ αὐτὸς ἀκοῦσαι τίνας ἔλεγες τὰς τέτταρας πολιτείας. [544c] οὐ χαλεπῶς, ἦν δ' ἔγω, ἀκούσῃ. εἰσὶ γὰρ ἂς λέγω, αἴπερ καὶ ὄνόματα ἔχουσιν, ἢ τε ὑπὸ τῶν πολλῶν ἐπαινουμένη, ἢ Κρητική τε καὶ Λακωνικὴ αὕτη· καὶ δευτέρα καὶ δευτέρως ἐπαινουμένη, καλουμένη δ' ὀλιγαρχία, συχνῶν γέμουσα κακῶν πολιτεία· ἢ τε ταύτη διάφορος καὶ ἐφεξῆς γιγνομένη δημοκρατία, καὶ ἡ γενναία δὴ τυραννίς καὶ πασῶν τούτων διαφέρουσα, τέταρτον τε καὶ ἔσχατον πόλεως νόσημα. ἢ τινα ἄλλην ἔχεις ίδεαν πολιτείας, ἥτις καὶ ἐν εἴδει διαφανεῖ τινι [544d] κεῖται; δυναστεῖαι γὰρ καὶ ὧνηται βασιλεῖαι καὶ τοιαῦται τινες πολιτεῖαι μεταξύ τι τούτων πού εἰσιν, εὗροι δ' ἀν τις αὐτὰς οὐκ ἐλάττους περὶ τοὺς βαρβάρους ἢ τοὺς Ἑλληνας. πολλαὶ γοῦν καὶ ἄτοποι, ἔφη, λέγονται. οἰσθ' οὖν, ἦν δ' ἔγω, ὅτι καὶ ἀνθρώπων εἴδη τοσαῦτα ἀνάγκη τρόπων εἶναι, ὅσαπερ καὶ πολιτειῶν; ἢ οἵει ἐκ δρυός ποθεν ἢ ἐκ πέτρας τὰς πολιτείας γίγνεσθαι, ἀλλ' οὐχὶ [544e] ἐκ τῶν ἥθῶν τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν, ἢ ἀν ὥσπερ ρέψαντα τάλλα ἐφελκύσηται; οὐδαμῶς ἔγωγ', ἔφη, ἄλλοθεν ἢ ἐντεῦθεν. οὐκοῦν εἰ τὰ τῶν πόλεων πέντε, καὶ αἱ τῶν ίδιωτῶν κατασκευαὶ τῆς ψυχῆς πέντε ἀν εἴεν. τί μήν; τὸν μὲν δὴ τῇ ἀριστοκρατίᾳ ὅμοιον διεληλύθαμεν ἥδη, ὃν ἀγαθόν τε καὶ δίκαιον ὁρθῶς φαμεν εἶναι.

St. 545α

[Σωκράτης]:διεληλύθαμεν. ἄρ' οὖν τὸ μετὰ τοῦτο διιτέον τοὺς χείρους, τὸν φιλόνικόν τε καὶ φιλότιμον, κατὰ τὴν Λακωνικὴν ἐστῶτα πολιτείαν, καὶ ὀλιγαρχικὸν αὖ καὶ δημοκρατικὸν καὶ τὸν τυραννικόν, ἵνα τὸν ἀδικώτατον ίδοντες ἀντιθῶμεν τῷ δικαιοτάτῳ καὶ ἡμῖν τελέα ἡ σκέψις ἢ, πῶς ποτε ἢ ἄκρατος δικαιοσύνη πρὸς ἀδικίαν τὴν ἄκρατον ἔχει εύδαιμονίας τε πέρι τοῦ ἔχοντος καὶ ἀθλιότητος, ἵνα ἢ Θρασυμάχω πειθόμενοι διώκωμεν [545b] ἀδικίαν ἢ τῷ νῦν προφαινομένῳ λόγῳ δικαιοσύνην; παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη, οὕτω ποιητέον. ἄρ' οὖν, ὥσπερ ἡρξάμεθα ἐν ταῖς πολιτείαις πρότερον σκοπεῖν τὰ ἥθη ἢ ἐν τοῖς ίδιώταις, ὡς ἐναργέστερον ὅν,

καὶ νῦν οὕτω πρῶτον μὲν τὴν φιλότιμον σκεπτέον πολιτείαν —δόνομα γὰρ οὐκ ἔχω λεγόμενον ἄλλο· ἡ τιμοκρατίαν ἡ τιμαρχίαν αὐτὴν κλητέον— πρὸς δὲ ταύτην τὸν τοιοῦτον ἄνδρα [545c] σκεψόμεθα, ἐπειτα ὀλιγαρχίαν καὶ ἄνδρα ὀλιγαρχικόν, αὐθίς δὲ εἰς δημοκρατίαν ἀποβλέψαντες θεασόμεθα ἄνδρα δημοκρατικόν, τὸ δὲ τέταρτον εἰς τυραννουμένην πόλιν ἐλθόντες καὶ ἰδόντες, πάλιν εἰς τυραννικὴν ψυχὴν βλέποντες, πειρασόμεθα περὶ ὧν προυθέμεθα ἵκανοὶ κριταὶ γενέσθαι; κατὰ λόγον γέ τοι ἄν, ἔφη, οὕτω γίγνοιτο ἢ τε Θέα καὶ ἡ κρίσις. φέρε τοίνυν, ἵν δ' ἔγώ, πειρώμεθα λέγειν τίνα τρόπον τιμοκρατία γένοιτο' ἂν ἐξ ἀριστοκρατίας. ἡ τόδε μὲν ἀπλοῦν, [545d] ὅτι πᾶσα πολιτεία μεταβάλλει ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔχοντος τὰς ἀρχάς, ὅταν ἐν αὐτῷ τούτῳ στάσις ἐγγένηται· ὅμονοοῦντος δέ, καὶ πάνυ ὀλίγον ἦ, ἀδύνατον κινηθῆναι; ἔστι γὰρ οὕτω πῶς οὖν δή, εἶπον, ὡς Γλαύκων, ἡ πόλις ἡμῖν κινηθήσεται, καὶ πῇ στασιάσουσιν οἱ ἐπίκουροι καὶ οἱ ἄρχοντες πρὸς ἄλλήλους τε καὶ πρὸς ἑαυτούς; ἡ βούλει, ὥσπερ Ὄμηρος, εὐχώμεθα ταῖς Μούσαις εἴπειν ἡμῖν

ὅπως δὴ

[Σωκράτης]: **[545e]**

πρῶτον

[Σωκράτης]: στάσις

ἔμπεσε

Hom. II. 1.6

[Σωκράτης]:, καὶ φῶμεν αὐτὰς τραγικῶς ὡς πρὸς παῖδας ἡμᾶς παιζούσας καὶ ἐρεσχηλούσας, ὡς δὴ σπουδῇ λεγούσας, ὑψηλολογουμένας λέγειν; πῶς;

St. 546a

[Σωκράτης]: ὕδε πῶς. χαλεπὸν μὲν κινηθῆναι πόλιν οὕτω συστᾶσαν· ἀλλ' ἐπεὶ γενομένω παντὶ φθορά ἔστιν, οὐδ' ἡ τοιαύτη σύστασις τὸν ἄπαντα μενεῖ χρόνον, ἀλλὰ λυθήσεται. λύσις δὲ ἡδε· οὐ μόνον φυτοῖς ἐγγείοις, ἀλλὰ καὶ ἐν ἐπιγείοις ζῷοις φορὰ καὶ ἀφορία ψυχῆς τε καὶ σωμάτων γίγνονται, ὅταν περιτροπὰὶ ἐκάστοις κύκλων περιφορὰς συνάπτωσι, βραχυβίοις μὲν βραχυπόρους, ἐναντίοις δὲ ἐναντίας. γένους δὲ ὑμετέρου εὐγονίας τε καὶ ἀφορίας, καίπερ ὄντες σοφοί, οὓς [546b] ἡγεμόνας πόλεως ἐπαιδεύσασθε, οὐδὲν μᾶλλον λογισμῷ μετ' αἰσθήσεως τεύχονται, ἀλλὰ πάρεισιν αὐτοὺς καὶ γεννήσουσι παῖδας ποτε οὐ δέον. ἔστι δὲ θείω μὲν γεννητῷ περίοδος ἡν ἀριθμὸς περιλαμβάνει τέλειος, ἀνθρωπείω δὲ ἐν ὡς πρῶτῳ αὐξήσεις δυνάμεναι τε καὶ δυναστευόμεναι, τρεῖς ἀποστάσεις, τέτταρας δὲ ὅρους λαβοῦσαι ὁμοιούντων τε καὶ ἀνομοιούντων καὶ αὐξόντων καὶ φθινόντων, πάντα προσήγορα καὶ [546c] ῥήτα πρὸς ἄλληλα ἀπέφηναν· ὧν ἐπίτριτος πυθμῆν πεμπάδι συζυγεὶς δύο ἀρμονίας παρέχεται τρὶς αὐξήθεις, τὴν μὲν ἵσην ἴσακις, ἐκατὸν τοσαυτάκις, τὴν δὲ ἴσομήκη μὲν τῇ, προμήκη δέ, ἐκατὸν μὲν ἀριθμῶν ἀπὸ διαμέτρων ῥῆτῶν πεμπάδος, δεομένων ἐνὸς ἐκάστων, ἀρρήτων δὲ δυοῖν, ἐκατὸν δὲ κύβων τριάδος. σύμπας δὲ οὗτος ἀριθμὸς γεωμετρικός, τοιούτου κύριος, ἀμεινόνων τε καὶ χειρόνων γενέσεων, ἃς [546d] ὅταν ἀγνοήσαντες ὑμῖν οἱ φύλακες συνοικίζωσιν νύμφας νυμφίοις παρὰ καιρόν, οὐκ εὔφυεῖς οὐδ' εύτυχεῖς παῖδες ἔσονται· ὧν καταστήσουσι μὲν τοὺς ἀρίστους οἱ πρότεροι, ὅμως δὲ ὄντες ἀνάξιοι, εἰς τὰς τῶν πατέρων αὖ δυνάμεις ἐλθόντες, ἡμῶν πρῶτον ἄρξονται ἀμελεῖν φύλακες ὄντες, παρ' ἔλαττον τοῦ δέοντος ἡγησάμενοι τὰ μουσικῆς, δεύτερον δὲ τὰ γυμναστικῆς, ὅθεν ἀμουσότεροι γενένσονται ὑμῖν οἱ νέοι. ἐκ δὲ τούτων ἄρχοντες οὐ πάνυ φυλακικοὶ καταστήσονται [546e] πρὸς τὸ δοκιμάζειν τὰ Ἡσιόδου τε καὶ τὰ παρ'

St. 547a

[Σωκράτης]: ὑμῖν γένη, χρυσοῦν τε καὶ ἀργυροῦν καὶ χαλκοῦν καὶ σιδηροῦν·

St. 548α

[Σωκράτης]: όμοιού δὲ μιγέντος σιδηροῦ ἀργυρῷ καὶ χαλκοῦ χρυσῷ ἀνομοιότης ἐγγενήσεται καὶ ἀνωμαλία ἀνάρμοστος, ἡ γενόμενα, οὗ ἂν ἐγγένηται, ἀεὶ τίκτει πόλεμον καὶ ἔχθραν.

ταύτης τοι γενεῆς

Hom. II. 6.211

[Σωκράτης]: χρὴ φάναι εἶναι στάσιν, ὅπου ἂν γίγνηται ἀεί. καὶ ὥρθως γ', ἔφη, αὐτὰς ἀποκρίνεσθαι φήσομεν. καὶ γάρ, ἦν δ' ἐγώ, ἀνάγκη μούσας γε οὕσας. τί [547b] οὖν, ἢ δ' ὅς, τὸ μετὰ τοῦτο λέγουσιν αἱ Μούσαι; στάσεως, ἦν δ' ἐγώ, γενομένης εἰλκέτην ἄρα ἐκατέρω τῷ γένει, τὸ μὲν σιδηροῦν καὶ χαλκοῦν ἐπὶ χρηματισμὸν καὶ γῆς κτῆσιν καὶ οἰκίας χρυσίου τε καὶ ἀργύρου, τῷ δ' αὖ, τὸ χρυσοῦν τε καὶ ἀργυροῦν, ἄτε οὐ πενομένω ἀλλὰ φύσει ὅντε πλουσίω, τὰς ψυχὰς ἐπὶ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἀρχαίαν κατάστασιν ἡγέτην· βιαζομένων δὲ καὶ ἀντιτεινόντων ἀλλήλοις, εἰς μέσον ὀμολόγησαν γῆν μὲν καὶ οἰκίας κατανειμαμένους διώσασθαι, [547c] τοὺς δὲ πρὶν φυλαττομένους ὑπ' αὐτῶν ὡς ἐλευθέρους φίλους τε καὶ τροφέας, δουλωσάμενοι τότε περιοίκους τε καὶ οἰκέτας ἔχοντες, αὐτοὶ πολέμου τε καὶ φυλακῆς αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι. δοκεῖ μοι, ἔφη, αὕτη ἡ μετάβασις ἐντεῦθεν γίγνεσθαι. οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἐν μέσῳ τις ἀν εἴη ἀριστοκρατίας τε καὶ ὀλιγαρχίας αὕτη ἡ πολιτεία; πάνυ μὲν οὖν μεταβήσεται μὲν δὴ οὕτω· μεταβᾶσα δὲ πῶς οἰκήσει; ἢ φανερὸν [547d] ὅτι τὰ μὲν μιμήσεται τὴν προτέραν πολιτείαν, τὰ δὲ τὴν ὀλιγαρχίαν, ἄτ' ἐν μέσῳ οὔσα, τὸ δέ τι καὶ αὐτῆς ἔξει ἵδιον; οὕτως, ἔφη. οὐκοῦν τῷ μὲν τιμᾶν τοὺς ἄρχοντας καὶ γεωργιῶν ἀπέχεσθαι τὸ προπολεμοῦν αὐτῆς καὶ χειροτεχνιῶν καὶ τοῦ ἄλλου χρηματισμοῦ, συσσίτια δὲ κατεσκευάσθαι καὶ γυμναστικῆς τε καὶ τῆς τοῦ πολέμου ἀγωνίας ἐπιμελεῖσθαι, πᾶσι τοῖς τοιούτοις τὴν προτέραν μιμήσεται; ναί. τῷ [547e] δέ γε φοβεῖσθαι τοὺς σοφοὺς ἐπὶ τὰς ἀρχὰς ἄγειν, ἄτε οὐκέτι κεκτημένην ἀπλοῦς τε καὶ ἀτενεῖς τοὺς τοιούτους ἄνδρας ἀλλὰ μεικτούς, ἐπὶ δὲ θυμοειδεῖς τε καὶ ἀπλουστέρους ἀποκλίνειν, τοὺς πρὸς πόλεμον μᾶλλον πεφυκότας ἢ πρὸς εἰρήνην, καὶ τοὺς περὶ ταῦτα δόλους τε καὶ μηχανὰς ἐντίμως ἔχειν, καὶ πολεμοῦσα τὸν ἀεὶ χρόνον διάγειν, αὐτὴ ἐαυτῆς αὖ τὰ πολλὰ τῶν τοιούτων ἴδια ἔξει; ναί. ἐπιθυμηταὶ δέ γε, ἦν δ' ἐγώ, χρημάτων οἱ τοιοῦτοι ἔσονται, ὕσπερ οἱ ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις, καὶ τιμῶντες ἀγρίως ὑπὸ σκότου χρυσόν τε καὶ ἀργυρον, ἄτε κεκτημένοι ταμιεία καὶ οἰκείους θησαυρούς, οἱ θέμενοι ἀν αὐτὰ κρύψειαν, καὶ αὖ περιβόλους οἰκήσεων, ἀτεχνῶς νεοττιὰς ἴδιας, ἐν αἷς ἀναλίσκοντες [548b] γυναικί τε καὶ οἵς ἐθέλοιεν ἄλλοις πολλὰ ἀν δαπανῶντο. ἀληθέστατα, ἔφη. οὐκοῦν καὶ φειδωλοὶ χρημάτων, ἄτε τιμῶντες καὶ οὐ φανερῶς κτώμενοι, φιλαναλωταὶ δὲ ἀλλοτρίων δι' ἐπιθυμίαν, καὶ λάθρᾳ τὰς ἥδονὰς καρπούμενοι, ὕσπερ παῖδες πατέρα τὸν υόμον ἀποδιδράσκοντες, οὐχ ὑπὸ πειθοῦς ἀλλ' ὑπὸ βίας πεπαιδευμένοι διὰ τὸ τῆς ἀληθινῆς Μούσης τῆς μετὰ λόγων τε [548c] καὶ φιλοσοφίας ἡμεληκέναι καὶ πρεσβυτέρως γυμναστικὴν μουσικῆς τετιμηκέναι. παντάπασιν, ἔφη, λέγεις μεμειγμένην πολιτείαν ἐκ κακοῦ τε καὶ ἀγαθοῦ. μέμεικται γάρ, ἦν δ' ἐγώ· διαφανέστατον δ' ἐν αὐτῇ ἐστὶν ἐν τι μόνον ὑπὸ τοῦ θυμοειδοῦς κρατοῦντος, φιλονικίαι καὶ φιλοτιμίαι. σφόδρα γε, ἢ δ' ὅς. οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, αὕτη μὲν ἡ πολιτεία οὕτω γεγονυῖα καὶ τοιαύτη ἀν τις εἴη, ὡς λόγῳ σχῆμα πολιτείας ὑπογράψαντα μὴ [548d] ἀκριβῶς ἀπεργάσασθαι διὰ τὸ ἔξαρκειν μὲν ἴδειν καὶ ἐκ τῆς ὑπογραφῆς τόν τε δικαιότατον καὶ τὸν ἀδικώτατον, ἀμήχανον δὲ μήκει ἔργον εἶναι πάσας μὲν πολιτείας, πάντα δὲ ἥθη μηδὲν παραλιπόντα διελθεῖν. καὶ ὥρθως, ἔφη. τίς οὖν ὁ κατὰ ταύτην τὴν πολιτείαν ἀνήρ; πῶς τε γενόμενος ποιός τέ τις ὅν; οἶμαι μέν, ἔφη ὁ Ἀδείμαντος, ἐγγύς τι αὐτὸν Γλαύκωνος τουτού τείνειν ἔνεκά γε φιλονικίας. ἶσως, [548e] ἦν δ' ἐγώ, τοῦτο γε· ἀλλά μοι δοκεῖ τάδε οὐ κατὰ τοῦτον πεφυκέναι. τὰ ποῖα;

St. 549α

[Σωκράτης] αὐθαδέστερόν τε δεῖ αὐτόν, ἦν δ' ἐγώ, εἶναι καὶ ὑποαμουσότερον, φιλόμουσον δέ, καὶ φιλήκοον μέν, ῥητορικὸν δ' οὐδαμῶς. καὶ δούλοις μέν τις ἀν ἀγριοῖς εἴη ὁ τοιοῦτος, οὐ καταφρονῶν δούλων, ὕσπερ ὁ ἱκανῶς πεπαιδευμένος, ἐλευθέροις δὲ ἡμερος, ἀρχόντων δὲ σφόδρα ὑπήκοος,

φίλαρχος δὲ καὶ φιλότιμος, οὐκ ἀπὸ τοῦ λέγειν ἀξιῶν ἄρχειν οὐδ' ἀπὸ τοιούτου οὐδενός, ἀλλ' ἀπὸ ἔργων τῶν τε πολεμικῶν καὶ τῶν περὶ τὰ πολεμικά, φιλογυμναστής τέ τις ὧν καὶ φιλόθηρος. ἔστι γάρ, ἔφη, τοῦτο τὸ ἥθος ἐκείνης τῆς πολιτείας. οὐκοῦν καὶ χρημάτων, ἦν δ' ἔγώ, ὁ τοιοῦτος νέος μὲν ὧν καταφρονοῖ [549b] ἄν, ὅσῳ δὲ πρεσβύτερος γίγνοιτο, μᾶλλον ἀεὶ ἀσπάζοιτο ἂν τῷ τε μετέχειν τῆς τοῦ φιλοχρημάτου φύσεως καὶ μὴ εἰναι εἰλικρινῆς πρὸς ἀρετὴν διὰ τὸ ἀπολειφθῆναι τοῦ ἀρίστου φύλακος; τίνος; ἢ δ' ὃς ὁ Ἀδείμαντος. λόγου, ἦν δ' ἔγώ, μουσικῆ κεκραμένου· δὲς μόνος ἐγγενόμενος σωτὴρ ἀρετῆς διὰ βίου ἐνοικεῖ τῷ ἔχοντι. καλῶς, ἔφη, λέγεις. καὶ ἔστι μὲν γ', ἦν δ' ἔγώ, τοιοῦτος ὁ τιμοκρατικὸς νεανίας, τῇ τοιαύτῃ πόλει ἐοικώς. πάνυ [549c] μὲν οὖν. γίγνεται δέ γ', εἴπον, οὗτος ὕδε πως· ἐνίστε πατρὸς ἀγαθοῦ ὧν νέος ὑδὲ ἐν πόλει οἰκοῦντος οὐκ εὑρίσκεται, φεύγοντος τάς τε τιμὰς καὶ ἀρχὰς καὶ δίκας καὶ τὴν τοιαύτην πᾶσαν φιλοπραγμοσύνην καὶ ἐθέλοντος ἐλαττούσθαι ὥστε πράγματα μὴ ἔχειν— πῃ δή, ἔφη, γίγνεται; ὅταν, ἦν δ' ἔγώ, πρῶτον μὲν τῆς μητρὸς ἀκούη ἀχθομένης ὅτι οὐ τῶν ἀρχόντων αὐτῇ ὁ ἀνήρ ἐστιν, καὶ ἐλαττούμενης διὰ ταῦτα [549d] ἐν ταῖς ἄλλαις γυναιξίν, ἐπειτα ὄρώσης μὴ σφόδρα περὶ χρήματα σπουδάζοντα μηδὲ μαχόμενον καὶ λοιδορούμενον ἴδια τε ἐν δικαστηρίοις καὶ δημοσίᾳ, ἀλλὰ ῥάθυμως πάντα τὰ τοιαῦτα φέροντα, καὶ ἐαυτῷ μὲν τὸν νοῦν προσέχοντα ἀεὶ αἰσθάνηται, ἐαυτὴν δὲ μήτε πάνυ τιμῶντα μήτε ἀτιμάζοντα, ἐξ ἀπάντων τούτων ἀχθομένης τε καὶ λεγούσης ὡς ἄνανδρος τε αὐτῷ ὁ πατήρ καὶ λίαν ἀνειμένος, καὶ ἄλλα δὴ ὅσα καὶ οἷα [549e] φιλοῦσιν αἱ γυναικες περὶ τῶν τοιούτων ὑμνεῖν. καὶ μάλ', ἔφη ὁ Ἀδείμαντος, πολλά τε καὶ ὅμοια ἐαυταῖς.

St. 550a

[Σωκράτης]: οἶσθα οὖν, ἦν δ' ἔγώ, ὅτι καὶ οἱ οἰκέται τῶν τοιούτων ἐνίστε λάθρα πρὸς τοὺς ὑεῖς τοιαῦτα λέγουσιν, οἱ δοκοῦντες εὔνοι εἶναι, καὶ ἐάν τινα ἵδωσιν ἡ ὀφείλοντα χρήματα, ὡς μὴ ἐπεξέρχεται ὁ πατήρ, ἡ τι ἄλλο ἀδικοῦντα, διακελεύονται ὅπως, ἐπειδὴν ἀνήρ γένηται, τιμωρήσεται πάντας τοὺς τοιούτους καὶ ἀνήρ μᾶλλον ἔσται τοῦ πατρός. καὶ ἐξιῶν ἔτερα τοιαῦτα ἀκούει καὶ ὄρᾳ, τοὺς μὲν τὰ αὐτῶν πράττοντας ἐν τῇ πόλει ἡλιθίους τε καλουμένους καὶ ἐν σμικρῷ λόγῳ ὄντας, τοὺς δὲ μὴ τὰ αὐτῶν τιμωμένους τε καὶ ἐπαινουμένους. τότε δὴ ὁ νέος πάντα τὰ τοιαῦτα ἀκούων τε καὶ ὄρῶν, καὶ αὖ τοὺς τοῦ πατρὸς λόγους ἀκούων τε καὶ ὄρῶν τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐγγύθεν παρὰ τὰ τῶν ἄλλων, ἐλκόμενος ὑπὲρ ἀμφοτέρων τούτων, [550b] τοῦ μὲν πατρὸς αὐτοῦ τὸ λογιστικὸν ἐν τῇ ψυχῇ ἀρδοντός τε καὶ αὔξοντος, τῶν δὲ ἄλλων τό τε ἐπιθυμητικὸν καὶ τὸ θυμοειδές, διὰ τὸ μὴ κακοῦ ἀνδρὸς εἶναι τὴν φύσιν, ὀμιλίαις δὲ ταῖς τῶν ἄλλων κακαῖς κεχρῆσθαι, εἰς τὸ μέσον ἐλκόμενος ὑπὲρ ἀμφοτέρων τούτων ἥλθε, καὶ τὴν ἐν ἐαυτῷ ἀρχὴν παρέδωκε τῷ μέσω τε καὶ φιλονίκῳ καὶ θυμοειδεῖ, καὶ ἐγένετο ὑψηλόφρων τε καὶ φιλότιμος ἀνήρ. κομιδῇ μοι, ἔφη, δοκεῖς τὴν τούτου γένεσιν διεληλυθέναι. ἔχομεν [550c] ἄρα, ἦν δ' ἔγώ, τήν τε δευτέραν πολιτείαν καὶ τὸν δεύτερον ἄνδρα. ἔχομεν, ἔφη. οὐκοῦν μετὰ τοῦτο, τὸ τοῦ Αἰσχύλου, λέγωμεν,

ἄλλον ἄλλη πρὸς πόλει τεταγμένον

Aesch. Seven 451

[Σωκράτης]:, μᾶλλον δὲ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν προτέραν τὴν πόλιν; πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. εἴη δέ γ' ἄν, ὡς ἔγῷμαι, ὀλιγαρχία ἡ μετὰ τὴν τοιαύτην πολιτείαν. λέγεις δέ, ἢ δ' ὅς, τὴν ποίαν κατάστασιν ὀλιγαρχίαν; τὴν ἀπὸ τιμημάτων, ἦν δ' ἔγώ, πολιτείαν, ἐν ᾧ οἱ μὲν πλούσιοι [550d] ἄρχουσιν, πένητι δὲ οὐ μέτεστιν ἀρχῆς. μανθάνω, ἢ δ' ὅς. οὐκοῦν ὡς μεταβαίνει πρῶτον ἐκ τῆς τιμωρίας εἰς τὴν ὀλιγαρχίαν, ῥητέον; ναί. καὶ μήν, ἦν δ' ἔγώ, καὶ τυφλῷ γε δῆλον ὡς μεταβαίνει. πῶς; τὸ ταμεῖον, ἦν δ' ἔγώ, ἐκεῖνο ἐκάστῳ χρυσίου πληρούμενον ἀπόλλυσι τὴν τοιαύτην πολιτείαν. πρῶτον μὲν γὰρ δαπάνας αὐτοῖς ἔξευρίσκουσιν, καὶ τοὺς νόμους ἐπὶ τοῦτο παράγουσιν, ἀπειθοῦντες αὐτοῖς τε καὶ γυναικες αὐτῶν. εἰκός, ἔφη. ἐπειτά [550e] γε οἵμαι ἄλλος ἄλλον ὄρῶν καὶ εἰς ζῆλον ἵων τὸ πλῆθος τοιοῦτον αὐτῶν ἀπηργάσαντο. εἰκός. τούντευθεν τοίνυν, εἴπον, προϊόντες εἰς τὸ πρόσθεν τοῦ χρηματίζεσθαι, ὅσῳ ἀν τοῦτο τιμιώτερον ἥγωνται, τοσούτῳ ἀρετὴν ἀτιμοτέραν. ἡ οὐχ οὕτω πλούτου ἀρετὴ διέστηκεν, ὥσπερ ἐν πλάστιγγι ζυγοῦ

κειμένου ἐκατέρου, ἀεὶ τούναντίον ρέποντε; καὶ μάλ', ἔφη.

St. 551α

[Σωκράτης]: τιμωμένου δὴ πλούτου ἐν πόλει καὶ τῶν πλουσίων ἀτιμοτέρα ἀρετή τε καὶ οἱ ἀγαθοί. δῆλον. ἀσκεῖται δὴ τὸ ἀεὶ τιμώμενον, ἀμελεῖται δὲ τὸ ἀτιμαζόμενον. οὕτω. ἀντὶ δὴ φιλονίκων καὶ φιλοτίμων ἀνδρῶν φιλοχρηματιστὰι καὶ φιλοχρήματοι τελευτῶντες ἐγένοντο, καὶ τὸν μὲν πλούσιον ἐπαινοῦσίν τε καὶ θαυμάζουσι καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς ἄγουσι, τὸν δὲ πένητα ἀτιμάζουσι. πάνυ γε. οὐκοῦν τότε δὴ νόμον τίθενται ὅρον πολιτείας ὀλιγαρχικῆς ταξάμενοι [551b] πλῆθος χρημάτων, οὗ μὲν μᾶλλον ὀλιγαρχία, πλέον, οὗ δ' ἡττον, ἔλαττον, προειπόντες ἀρχῶν μὴ μετέχειν ὡς ἀν μὴ ἡ οὐσία εἰς τὸ ταχθὲν τίμημα, ταῦτα δὲ ἡ βίᾳ μεθ' ὅπλων διαπράττονται, ἡ καὶ πρὸ τούτου φοβήσαντες κατεστήσαντο τὴν τοιαύτην πολιτείαν. ἡ οὐχ οὔτως; οὕτω μὲν οὖν. ἡ μὲν δὴ κατάστασις ὡς ἔπος εἰπεῖν αὕτη. ναί, ἔφη· ἀλλὰ τίς δὴ ὁ τρόπος τῆς πολιτείας; καὶ ποιά ἐστιν [551c] ἡ ἔφαμεν αὐτὴν ἀμαρτήματα ἔχειν; πρῶτον μέν, ἔφην, τοῦτο αὐτό, ὅρος αὐτῆς οἶός ἐστιν. ἀθρει γάρ, εἰ νεῶν οὕτω τις ποιοῖτο κυβερνήτας, ἀπὸ τιμημάτων, τῷ δὲ πένητι, εἰ καὶ κυβερνητικῶτερος εἴη, μὴ ἐπιτρέποι—πονηράν, ἡ δ' ὅς, τὴν ναυτιλίαν αὐτοὺς ναυτίλλεσθαι. οὐκοῦν καὶ περὶ ἄλλου οὕτως ὁτουσίουν ἡ τινος ἀρχῆς; οἵμαι ἔγωγε. πλὴν πόλεως; ἡν δ' ἔγω· ἡ καὶ πόλεως πέρι; πολύ γ', ἔφη, μάλιστα, ὅσῳ χαλεπωτάτη καὶ μεγίστη ἡ ἀρχή. ἐν [551d] μὲν δὴ τοῦτο τοσοῦτον ὀλιγαρχία ἀν ἔχοι ἀμάρτημα. φαίνεται. τί δέ; τόδε ἄρα τι τούτου ἔλαττον; τὸ ποιὸν; τὸ μὴ μίαν ἀλλὰ δύο ἀνάγκη εἶναι τὴν τοιαύτην πόλιν, τὴν μὲν πενήτων, τὴν δὲ πλουσίων, οίκουντας ἐν τῷ αὐτῷ, ἀεὶ ἐπιβουλεύοντας ἀλλήλοις. οὐδὲν μὰ Δί', ἔφη, ἔλαττον. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τόδε καλόν, τὸ ἀδυνάτους είναι ίσως πόλεμόν τινα πολεμεῖν διὰ τὸ ἀναγκάζεσθαι ἡ χρωμένους [551e] τῷ πλήθει ὠπλισμένω δεδιέναι μᾶλλον ἡ τοὺς πολεμίους, ἡ μὴ χρωμένους ὡς ἀληθῶς ὀλιγαρχικοὺς φανῆναι ἐν αὐτῷ τῷ μάχεσθαι, καὶ ἄμα χρήματα μὴ ἐθέλειν εἰσφέρειν, ἀτε φιλοχρημάτους. οὐ καλόν.

St. 552α

[Σωκράτης]: τί δέ; ὁ πάλαι ἐλοιδοροῦμεν, τὸ πολυπραγμονεῖν γεωργοῦντας καὶ χρηματιζομένους καὶ πολεμοῦντας ἄμα τοὺς αὐτοὺς ἐν τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ, ἡ δοκεῖ ὥρθῶς ἔχειν; οὐδ' ὁπωστιοῦν. ὅρα δή, τούτων πάντων τῶν κακῶν εἰ τόδε μέγιστον αὕτη πρώτη παραδέχεται. τὸ ποιὸν; τὸ ἔξειναι πάντα τὰ αὐτοῦ ἀποδόσθαι, καὶ ἄλλω κτήσασθαι τὰ τούτου, καὶ ἀποδόμενον οἰκεῖν ἐν τῇ πόλει μηδὲν ὄντα τῶν τῆς πόλεως μερῶν, μήτε χρηματιστὴν μήτε δημιουργὸν μήτε ἵππεα μήτε ὀπλίτην, ἀλλὰ πένητα καὶ ἄπορον κεκλημένον. πρώτη, [552b] ἔφη. οὕκουν διακαλύεται γε ἐν ταῖς ὀλιγαρχουμέναις τὸ τοιοῦτον· οὐ γάρ ἀν οἱ μὲν ὑπέρπλουτοι ἡσαν, οἱ δὲ παντάπασι πένητες. ὥρθῶς. τόδε δὲ ἀθρει· ἄρα ὅτε πλούσιος ὃν ἀνήλισκεν ὁ τοιοῦτος, μᾶλλόν τι τότ' ἡν ὄφελος τῇ πόλει εἰς ἂν νυνδὴ ἐλέγομεν; ἡ ἐδόκει μὲν τῶν ἀρχόντων εἶναι, τῇ δὲ ἀληθείᾳ οὕτε ἄρχων οὕτε ὑπηρέτης ἡν αὐτῆς, ἀλλὰ τῶν ἐτοίμων ἀναλωτῆς; [552c] οὕτως, ἔφη· ἐδόκει, ἡν δὲ οὐδὲν ἄλλο ἡ ἀναλωτῆς. βούλει οὖν, ἡν δ' ἔγω, φῶμεν αὐτόν, ὡς ἐν κηρίῳ κηφὴν ἐγγίγνεται, σμήνους νόσημα, οὕτω καὶ τὸν τοιοῦτον ἐν οἰκίᾳ κηφῆνας ἐγγίγνεσθαι, νόσημα πόλεως; πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, ὡς Σώκρατες. οὕκουν, ὡς Ἀδείμαντε, τοὺς μὲν πτηνοὺς κηφῆνας πάντας ἀκέντρους ὁ θεὸς πεποίηκεν, τοὺς δὲ πεζοὺς τούτους ἐνίους μὲν αὐτῶν ἀκέντρους, ἐνίους δὲ δεινὰ κέντρα ἔχοντας; καὶ ἐκ μὲν τῶν ἀκέντρων πτωχοὶ πρὸς τὸ γῆρας τελευτῶσιν, ἐκ δὲ τῶν [552d] κεκεντρωμένων πάντες ὅσοι κέκληνται κακούργοι; ἀληθέστατα, ἔφη. δῆλον ἄρα, ἡν δ' ἔγω, ἐν πόλει οὐ ἀν ἴδης πτωχούς, ὅτι εἰσί που ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ ἀποκεκρυμμένοι κλέπται τε καὶ βαλλαντιατόμοι καὶ ἱερόσυλοι καὶ πάντων τῶν τοιούτων κακῶν δημιουργοί. δῆλον, ἔφη. τί οὖν; ἐν ταῖς ὀλιγαρχουμέναις πόλεσι πτωχοὺς οὐχ ὥρᾳς ἐνόντας; ὀλίγους γ', ἔφη, πάντας τοὺς ἔκτὸς τῶν ἀρχόντων. μὴ [552e] οὖν οἰόμεθα, ἔφην ἔγω, καὶ κακούργους πολλοὺς ἐν αὐταῖς εἶναι κέντρα ἔχοντας, οὓς ἐπιμελείᾳ βίᾳ κατέχουσιν αἱ ἀρχαί; οἰόμεθα μὲν οὖν, ἔφη. ἄρ' οὖν οὐ δι' ἀπαίδευσίαν καὶ κακήν τροφὴν καὶ κατάστασιν τῆς πολιτείας φήσομεν τοὺς τοιούτους αὐτόθι ἐγγίγνεσθαι; φήσομεν. ἀλλ' οὖν δὴ τοιαύτη γέ τις ἀν εἴη ἡ ὀλιγαρχουμένη πόλις καὶ τοσαῦτα κακὰ ἔχουσα, ίσως δὲ καὶ πλείω. σχεδόν τι, ἔφη.

St. 553α

[Σωκράτης]: ἀπειργάσθω δὴ ἡμῖν καὶ αὕτῃ, ἦν δ' ἐγώ, ή πολιτεία, ήν ὁλιγαρχίαν καλοῦσιν, ἐκ τιμημάτων ἔχουσα τοὺς ἄρχοντας· τὸν δὲ ταύτη ὅμοιον μετὰ ταῦτα σκοπῶμεν, ὡς τε γίγνεται οὗτος τε γενόμενός ἐστιν. πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. ἂρ' οὖν ὥδε μάλιστα εἰς ὁλιγαρχικὸν ἐκ τοῦ τιμοκρατικοῦ ἐκείνου μεταβάλλει; πῶς; ὅταν αὐτοῦ παῖς γενόμενος τὸ μὲν πρῶτον ζῆλοι τε τὸν πατέρα καὶ τὰ ἐκείνου ἵχνη διώκη, ἔπειτα αὐτὸν ἵδη ἔξαίφνης [553b] πταίσαντα ὥσπερ πρὸς τὴν πόλει, καὶ ἐκχέαντα τά τε αὐτοῦ καὶ ἐσυτόν, ή στρατηγήσαντα ἡ τιν' ἄλλην μεγάλην ἀρχὴν ἄρξαντα, εἴτα εἰς δικαστήριον ἐμπεσόντα βλαπτόμενον ὑπὸ συκοφαντῶν ἡ ἀποθανόντα ἡ ἐκπεσόντα ἡ ἀτιμωθέντα καὶ τὴν οὐσίαν ἀπασαν ἀποβαλόντα. εἰκός γ', ἔφη. Ἰδῶν δέ γε, ὡς φίλε, ταῦτα καὶ παθὼν καὶ ἀπολέσας τὰ ὅντα, δείσας οἷμαι εὔθὺς ἐπὶ κεφαλὴν ὥθει ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ [553c] ἐν τῇ ἐσυτοῦ ψυχῇ φιλοτιμίαν τε καὶ τὸ θυμοειδὲς ἐκεῖνο, καὶ ταπεινωθεὶς ὑπὸ πενίας πρὸς χρηματισμὸν τραπόμενος γλίσχρως καὶ κατὰ σμικρὸν φειδόμενος καὶ ἐργαζόμενος χρήματα συλλέγεται. ἄρ' οὐκ οἶει τὸν τοιοῦτον τότε εἰς μὲν τὸν θρόνον ἐκεῖνον τὸ ἐπιθυμητικόν τε καὶ φιλοχρήματον ἐγκαθίζειν καὶ μέγαν βασιλέα ποιεῖν ἐν ἐσυτῷ, τιάρας τε καὶ στρεπτοὺς καὶ ἀκινάκας παραζωνύντα; ἔγωγ', ἔφη. τὸ [553d] δέ γε οἷμαι λογιστικόν τε καὶ θυμοειδὲς χαμαὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν παρακαθίσας ὑπ' ἐκεῖνῳ καὶ καταδουλωσάμενος, τὸ μὲν οὐδὲν ἄλλο ἐὰς λογίζεσθαι οὐδὲ σκοπεῖν ἄλλ' ἡ ὄποθεν ἐξ ἐλαττόνων χρημάτων πλείω ἔσται, τὸ δὲ αὖ θαυμάζειν καὶ τιμᾶν μηδὲν ἄλλο ἡ πλοῦτόν τε καὶ πλουσίους, καὶ φιλοτιμεῖσθαι μηδ' ἐφ' ἐνὶ ἄλλῳ ἡ ἐπὶ χρημάτων κτήσει καὶ ἔάν τι ἄλλο εἰς τοῦτο φέρῃ. οὐκ ἔστ' ἄλλη, ἔφη, μεταβολὴ οὕτω ταχεῖά τε καὶ ίσχυρὰ ἐκ φιλοτίμου νέου εἰς φιλοχρήματον. ἄρ' [553e] οὖν οὕτος, ἦν δ' ἐγώ, ὁλιγαρχικός ἐστιν; ή γοῦν μεταβολὴ αὐτοῦ ἐξ ὅμοιου ἀνδρός ἐστι τῇ πολιτείᾳ, ἐξ ἣς ἡ ὁλιγαρχία μετέστη. σκοπῶμεν δὴ εἰ ὅμοιος ἀν εἴη.

St. 554α

[Σωκράτης]: σκοπῶμεν. ούκοιν πρῶτον μὲν τῷ χρήματα περὶ πλείστου ποιεῖσθαι ὅμοιος ἀν εἴη; πῶς δ' οὐ; καὶ μὴν τῷ γε φειδωλὸς εἶναι καὶ ἐργάτης, τὰς ἀναγκαίους ἐπιθυμίας μόνον τῶν παρ' αὐτῷ ἀποπιμπλάς, τὰ δὲ ἄλλα ἀναλώματα μὴ παρεχόμενος, ἄλλὰ δουλούμενος τὰς ἄλλας ἐπιθυμίας ὡς ματαίους. πάνυ μὲν οὖν. αὐχμηρός γέ τις, ἦν δ' ἐγώ, ὧν καὶ ἀπὸ παντὸς περιουσίαν ποιούμενος, θησαυροποιὸς ἀνήρ— οὓς δὴ καὶ ἐπαινεῖ τὸ πλῆθος — ἡ [554b] οὐχ οὕτος ἀν εἴη ὁ τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ ὅμοιος; ἐμοὶ γοῦν, ἔφη, δοκεῖ· χρήματα γοῦν μάλιστα ἔντιμα τῇ τε πόλει καὶ παρὰ τῷ τοιούτῳ. οὐ γάρ οἷμαι, ἦν δ' ἐγώ, παιδείᾳ ὁ τοιοῦτος προσέσχηκεν. οὐ δοκῶ, ἔφη· οὐ γάρ ἀν τυφλὸν ἡγεμόνα τοῦ χοροῦ ἐστήσατο καὶ ἐτίμα μάλιστα. εὖ, ἦν δ' ἐγώ. τόδε δὲ σκόπει· κηφηνώδεις ἐπιθυμίας ἐν αὐτῷ διὰ τὴν ἀπαιδευσίαν μὴ φῶμεν ἐγγίγνεσθαι, τὰς μὲν πτωχικάς, [554c] τὰς δὲ κακούργους, κατεχομένας βίᾳ ὑπὸ τῆς ἄλλης ἐπιμελείας; καὶ μάλ', ἔφη. οἷσθ' οὖν, εἶπον, οἱ ἀποβλέψας κατόψει αὐτῶν τὰς κακουργίας; ποι; ἔφη. εἰς τὰς τῶν ὄρφανῶν ἐπιτροπεύσεις, καὶ εἴ πού τι αὐτοῖς τοιοῦτον συμβαίνει, ὥστε πολλῆς ἔξουσίας λαβέσθαι τοῦ ἀδικεῖν. ἀληθῆ. ἄρ' οὖν οὐ τούτῳ δῆλον ὅτι ἐν τοῖς ἄλλοις συμβολαίοις ὁ τοιοῦτος, ἐν οἷς εὐδοκιμεῖ δοκῶν δίκαιος εἶναι, ἐπιεικεῖ [554d] τινὶ ἐσυτοῦ βίᾳ κατέχει ἄλλας κακὰς ἐπιθυμίας ἐνούσας, οὐ πείθων ὅτι οὐκ ἄμεινον, οὐδ' ἡμερῶν λόγω, ἀλλ' ἀνάγκη καὶ φόβω, περὶ τῆς ἄλλης οὐσίας τρέμων; καὶ πάνυ γ', ἔφη. καὶ νὴ Δία, ἦν δ' ἐγώ, ὡς φίλε, τοῖς πολλοῖς γε αὐτῶν ἐνευρήσεις, ὅταν δέη τάλλοτρια ἀναλίσκειν, τὰς τοῦ κηφῆνος συγγενεῖς ἐνούσας ἐπιθυμίας. καὶ μάλα, ἡ δ' ὅς, σφόδρα. οὐκ ἄρ' ἀν εἴη ἀστασίαστος ὁ τοιοῦτος ἐν ἐσυτῷ, οὐδὲ εἴς ἄλλὰ διπλοῦς τις, ἐπιθυμίας δὲ ἐπιθυμιῶν ὡς τὸ πολὺ κρατούσας [554e] ἀν ἔχοι βελτίους χειρόνων. ἐστιν οὕτω. διὰ ταῦτα δὴ οἷμαι εύσχημονέστερος ἀν πολλῶν ὁ τοιοῦτος εἴη· ὁμονοητικῆς δὲ καὶ ἡρμοσμένης τῆς ψυχῆς ἀληθῆς ἀρετὴ πόρρω ποι ἐκφεύγοι ἀν αὐτόν. δοκεῖ μοι.

St. 555α

[Σωκράτης]: καὶ μὴν ἀνταγωνιστής γε ιδίᾳ ἐν πόλει ὁ φειδωλὸς φαῦλος ἡ τινος νίκης ἡ ἄλλης φιλοτιμίας τῶν καλῶν, χρήματά τε οὐκ ἐθέλων εύδοξίας ἐνεκα καὶ τῶν τοιούτων ἀγώνων ἀναλίσκειν, δεδιώς τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἀναλωτικὰς ἐγείρειν καὶ συμπαρακαλεῖν ἐπὶ συμμαχίαν τε καὶ

φιλονικίαν, όλιγοις τισὶν ἔαυτοῦ πολεμῶν ὀλιγαρχικῶς τὰ πολλὰ ἡττᾶται καὶ πλουτεῖ. καὶ μάλα, ἔφη. ἔτι οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἀπιστοῦμεν μὴ κατὰ τὴν ὀλιγαρχουμένην πόλιν ὁμοιότητι τὸν φειδωλὸν τε καὶ χρηματιστὴν τετάχθαι; [555b] οὐδαμῶς, ἔφη. δημοκρατίαν δῆ, ὡς ἔοικε, μετὰ τοῦτο σκεπτέον, τίνα τε γίγνεται τρόπου, γενομένη τε ποιόν τινα ἔχει, ἵν' αὖ τὸν τοῦ τοιούτου ἀνδρὸς τρόπον γνόντες παραστησώμεθ' αὐτὸν εἰς κρίσιν. ὁμοίως γοῦν ἄν, ἔφη, ἡμῖν αὐτοῖς πορευοίμεθα. ούκοιν, ἦν δ' ἐγώ, μεταβάλλει μὲν τρόπον τινὰ τοιόνδες ἐξ ὀλιγαρχίας εἰς δημοκρατίαν, δι' ἀπληστίαν τοῦ προκειμένου ἀγαθοῦ, τοῦ ὡς πλουσιώτατον δεῖν γίγνεσθαι; πῶς δῆ; ἄτε [555c] οἵμαι ἀρχοντες ἐν αὐτῇ οἱ ἀρχοντες διὰ τὸ πολλὰ κεκτῆσθαι, οὐκ ἔθέλουσιν εἴργειν νόμῳ τῶν νέων ὅσοι ἀν ἀκόλαστοι γίγνωνται, μὴ ἔξειναι αὐτοῖς ἀναλίσκειν τε καὶ ἀπολλύναι τὰ αὐτῶν, ἵνα ὠνούμενοι τὰ τῶν τοιούτων καὶ εἰσδανείζοντες ἔτι πλουσιώτεροι καὶ ἐντιμότεροι γίγνωνται. παντός γε μᾶλλον. ούκοιν δῆλον ἥδη τοῦτο ἐν πόλει, ὅτι πλούτον τιμᾶν καὶ σωφροσύνην ἄμα ἰκανῶς κτᾶσθαι ἐν τοῖς πολίταις ἀδύνατον, [555d] ἀλλ' ἀνάγκη ἡ τοῦ ἑτέρου ἀμελεῖν ἡ τοῦ ἑτέρου; ἐπιεικῶς, ἔφη, δῆλον. παραμελοῦντες δὴ ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις καὶ ἔφιέντες ἀκολασταίνειν οὐκ ἀγεννεῖς ἐνίστε ἀνθρώπους πένητας ἡνάγκασαν γενέσθαι. μάλα γε. κάθηνται δὴ οἵμαι οὕτοι ἐν τῇ πόλει κεκεντρωμένοι τε καὶ ἔξωπλισμένοι, οἱ μὲν ὄφείλοντες χρέα, οἱ δὲ ἄτιμοι γεγονότες, οἱ δὲ ἀμφότερα, μισοῦντες τε καὶ ἐπιβουλεύοντες τοῖς κτησαμένοις τὰ αὐτῶν καὶ τοῖς ἄλλοις, νεωτερισμοῦ ἐρῶντες. [555e] ἔστι ταῦτα.

St. 556a

[Σωκράτης]: οἱ δὲ δὴ χρηματισταὶ ἐγκύψαντες, οὐδὲ δοκοῦντες τούτους ὄραν, τῶν λοιπῶν τὸν ἀεὶ ὑπείκοντα ἐνιέντες ἀργύριον τιτρώσκοντες, καὶ τοῦ πατρὸς ἐκγόνους τόκους πολλαπλασίους κομιζόμενοι, πολὺν τὸν κηφῆνα καὶ πτωχὸν ἐμποιοῦσι τῇ πόλει. πῶς γάρ, ἔφη, οὐ πολύν; καὶ οὕτε γ' ἔκεινη, ἦν δ' ἐγώ, τὸ τοιοῦτον κακὸν ἐκκαόμενον ἔθέλουσιν ἀποσβεννύναι, εἴργοντες τὰ αὐτοῦ ὅπη τις βούλεται τρέπειν, οὕτε τῇδε, ἢ αὖ κατὰ ἔτερον νόμον τὰ τοιαῦτα λύεται. κατὰ δὴ τίνα; δὲς μετ' ἔκεινόν ἔστι δεύτερος καὶ ἀναγκάζων ἀρετῆς ἐπιμελεῖσθαι τοὺς πολίτας. ἐὰν γὰρ ἐπὶ τῷ αὐτοῦ κινδύνῳ τὰ [556b] πολλὰ τις τῶν ἐκουσίων συμβολαίων προστάττῃ συμβάλλειν, χρηματίζοιντο μὲν ἀν ἥττον ἀναιδῶς ἐν τῇ πόλει, ἐλάττω δ' ἐν αὐτῇ φύοιτο τῶν τοιούτων κακῶν οἵων νυνδὴ εἴπομεν. καὶ πολύ γε, ἢ δ' ὅς. νῦν δέ γ', ἔφην ἐγώ, διὰ πάντα τὰ τοιαῦτα τοὺς μὲν δὴ ἀρχομένους οὕτω διατιθέασιν ἐν τῇ πόλει οἱ ἀρχοντες· σφᾶς δὲ αὐτοὺς καὶ τοὺς αὐτῶν—ἄρ' οὐ τρυφῶντας μὲν τοὺς νέους καὶ ἀπόνους καὶ πρὸς τὰ τοῦ σώματος καὶ πρὸς τὰ [556c] τῆς ψυχῆς, μαλακοὺς δὲ καρτερεῖν πρὸς ἥδονάς τε καὶ λύπας καὶ ἀργούς; τί μήν; αὐτοὺς δὲ πλὴν χρηματισμοῦ τῶν ἄλλων ἡμεληκότας, καὶ οὐδὲν πλείω ἐπιμέλειαν πεποιημένους ἀρετῆς ἡ τοὺς πένητας; οὐ γὰρ οὖν. οὕτω δὴ παρεσκευασμένοι ὅταν παραβάλλωσιν ἄλλήλοις οἱ τε ἀρχοντες καὶ οἱ ἀρχόμενοι ἡ ἐν ὄδῶν πορείαις ἡ ἐν ἄλλαις τισὶ κοινωνίαις, ἡ κατὰ θεωρίας ἡ κατὰ στρατείας, ἡ σύμπλοι γιγνόμενοι ἡ συστρατιῶται, ἡ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς κινδύνοις [556d] ἄλλήλους θεώμενοι μηδαμῆ ταύτη καταφρονῶνται οἱ πένητες ὑπὸ τῶν πλουσίων, ἀλλὰ πολλάκις ἴσχυντος ἀνήρ πένης, ἡλιωμένος, παραταχθεὶς ἐν μάχῃ πλουσίω ἐσκιατροφηκότι, πολλὰς ἔχοντι σάρκας ἀλλοτρίας, ἕδη ἀσθματός τε καὶ ἀπορίας μεστόν, ἄρ' οἵει αὐτὸν οὐχ ἡγεῖσθαι κακία τῇ σφετέρᾳ πλουτεῖν τοὺς τοιούτους, καὶ ἄλλον ἄλλῳ παραγγέλλειν, ὅταν ίδια συγγίγνωνται, ὅτι ἀνδρες ἡμέτεροι· εἰσὶ [556e] γάρ οὐδέν; εῦ οἶδα μὲν οὖν, ἔφη, ἔγωγε, ὅτι οὕτω ποιοῦσιν. ούκοιν ὕσπερ σῶμα νοσῶδες μικρᾶς ὅποις ἔξωθεν δεῖται προσλαβέσθαι πρὸς τὸ κάμνειν, ἐνίστε δὲ καὶ ἄνευ τῶν ἔξω στασιάζει αὐτὸς αὐτῷ, οὕτω δὴ καὶ ἡ κατὰ ταύτα ἔκεινων διακειμένη πόλις ἀπὸ σμικρᾶς προφάσεως, ἔξωθεν ἐπαγομένων ἡ τῶν ἑτέρων ἐξ ὀλιγαρχουμένης πόλεως συμμαχίαν ἡ τῶν ἑτέρων ἐκ δημοκρατουμένης, νοσεῖ τε καὶ αὐτὴ αὐτῇ μάχεται, ἐνίστε δὲ καὶ ἄνευ τῶν ἔξω στασιάζει;

St. 557a

[Σωκράτης]: καὶ σφόδρα γε. δημοκρατία δὴ οἵμαι γίγνεται ὅταν οἱ πένητες νικήσαντες τοὺς μὲν ἀποκτείνωσι τῶν ἑτέρων, τοὺς δὲ ἐκβάλωσι, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐξ ἵσου μεταδῶσι πολιτείας τε καὶ ἀρχῶν, καὶ ὡς τὸ πολὺ ἀπὸ κλήρων αἱ ἀρχαὶ ἐν αὐτῇ γίγνονται. ἔστι γάρ, ἔφη, αὕτη ἡ κατάστασις δημοκρατίας, ἔαντε καὶ δι' ὅπλων γένηται ἔαντε καὶ διὰ φόβου ὑπεξελθόντων τῶν ἑτέρων. τίνα δὴ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, οὕτοι τρόπον οίκοισι; καὶ ποία τις [557b] ἡ τοιαύτη αὖ

πολιτεία; δῆλον γὰρ ὅτι ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ δημοκρατικός τις ἀναφανήσεται. δῆλον, ἔφη. οὐκοῦν πρῶτον μὲν δὴ ἐλεύθεροι, καὶ ἐλευθερίας ἡ πόλις μεστὴ καὶ παρρησίας γίγνεται, καὶ ἔξουσία ἐν αὐτῇ ποιεῖν ὅτι τις βούλεται; λέγεται γε δῆ, ἔφη. ὅπου δέ γε ἔξουσία, δῆλον ὅτι ἰδίαν ἔκαστος ἀν κατασκευὴν τοῦ αὐτοῦ βίου κατασκευάζοιτο ἐν αὐτῇ, ἡτις ἔκαστον ἀρέσκοι. δῆλον. παντοδαποὶ [557c] δὴ ἀν οἷμαι ἐν ταύτῃ τῇ πολιτείᾳ μάλιστ' ἐγγίγνοιντο ἄνθρωποι. πῶς γὰρ οὕ; κινδυνεύει, ἦν δ' ἐγώ, καλλίστη αὕτη τῶν πολιτειῶν εἶναι· ὥσπερ ἴμάτιον ποικίλον πᾶσιν ἄνθεσι πεποικιλμένον, οὕτω καὶ αὕτη πᾶσιν ἥθεσιν πεποικιλμένη καλλίστη ἀν φαίνοιτο. καὶ Ἰσως μέν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ταύτην, ὥσπερ οἱ παῖδες τε καὶ αἱ γυναῖκες τὰ ποικίλα θεώμενοι, καλλίστην ἀν πολλοὶ κρίνειαν. καὶ μάλ', ἔφη. καὶ [557d] ἔστιν γε, ὡς μακάριε, ἦν δ' ἐγώ, ἐπιτήδειον ζητεῖν ἐν αὐτῇ πολιτείαν. τί δῆ; ὅτι πάντα γένη πολιτειῶν ἔχει διὰ τὴν ἔξουσίαν, καὶ κινδυνεύει τῷ βουλομένῳ πόλιν κατασκευάζειν, ὃ νυνδὴ ἡμεῖς ἐποιοῦμεν, ἀναγκαῖον εἶναι εἰς δημοκρατούμενην ἑλθόντι πόλιν, δος ἀν αὐτὸν ἀρέσκη τρόπος, τοῦτον ἐκλέξασθαι, ὥσπερ εἰς παντοπάλιον ἀφικομένῳ πολιτειῶν, καὶ ἐκλεξαμένῳ οὕτω κατοικίζειν. Ἰσως [557e] γοῦν, ἔφη, οὐκ ἀν ἀποροῦ παραδειγμάτων.

St. 558α

[Σωκράτης]: τὸ δὲ μηδεμίαν ἀνάγκην, εἴπον, εἶναι ἄρχειν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, μηδ' ἀν ἡς ἱκανὸς ἄρχειν, μηδὲ αὖ ἄρχεσθαι, ἐὰν μὴ βούλη, μηδὲ πολεμεῖν πολεμούντων, μηδὲ εἰρήνην ἄγειν τῶν ἄλλων ἀγόντων, ἐὰν μὴ ἐπιθυμῆς εἰρήνης, μηδὲ αὖ, ἐάν τις ἄρχειν νόμος σε διακωλύῃ ἢ δικάζειν, μηδὲν ἥττον καὶ ἄρχειν καὶ δικάζειν, ἐὰν αὐτῷ σοι ἐπίη, ἀρ' οὐ θεσπεσία καὶ ἡδεῖα ἢ τοιαύτη διαγωγὴ ἐν τῷ παραυτίκα; Ἰσως, ἔφη, ἐν γε τούτῳ. τί δέ; ἡ πραότης ἐνίων τῶν δικασθέντων οὐ κομψή; ἡ οὕπω εἶδες, ἐν τοιαύτῃ πολιτείᾳ ἀνθρώπων καταψηφισθέντων θανάτου ἢ φυγῆς, οὐδὲν ἥττον αὐτῶν μενόντων τε καὶ ἀναστρεφομένων ἐν μέσω, καὶ ὡς οὕτε φροντίζοντος οὕτε ὄρωντος οὐδενὸς περινοστεῖ ὥσπερ ἥρως; καὶ πολλούς γ', ἔφη. ἡ [558b] δὲ συγγνώμη καὶ οὐδ' ὄπωστιοῦν σμικρολογία αὐτῆς, ἀλλὰ καταφρόνησις ὡν ἡμεῖς ἐλέγομεν σεμνύνοντες, ὅτε τὴν πόλιν ὧκίζομεν, ὡς εἰ μὴ τις ὑπερβεβλημένην φύσιν ἔχοι, οὕποτ' ἀν γένοιτο ἀνὴρ ἀγαθός, εἰ μὴ παῖς ὧν εὐθὺς παίζοι ἐν καλοῖς καὶ ἐπιτηδεύοι τὰ τοιαῦτα πάντα, ὡς μεγαλοπρεπῶς καταπατήσασ' ἄπαντ' αὐτὰ οὐδὲν φροντίζει ἐξ ὀποίων ἀν τις ἐπιτηδευμάτων ἐπὶ τὰ πολιτικὰ ἵων πράττῃ, ἀλλὰ τιμᾶ, ἐὰν [558c] φη μόνον εὔνους εἶναι τῷ πλήθει; πάνυ γ', ἔφη, γενναία. ταῦτά τε δῆ, ἔφην, ἔχοι ἀν καὶ τούτων ἄλλα ἀδελφὰ δημοκρατία, καὶ εἴη, ὡς ἔοικεν, ἡδεῖα πολιτεία καὶ ἀναρχος καὶ ποικίλη, ἰσότητά τινα ὁμοίως ἵσοις τε καὶ ἀνίσοις διανέμουσα. καὶ μάλ', ἔφη, γνώριμα λέγεις. ἄθρει δῆ, ἦν δ' ἐγώ, τίς ὁ τοιοῦτος ἰδία. ἡ πρῶτον σκεπτέον, ὥσπερ τὴν πολιτείαν ἐσκεψάμεθα, τίνα τρόπον γίγνεται; ναί, ἔφη. ἀρ' οὖν οὐχ ὕδε; τοῦ φειδωλοῦ ἐκείνου καὶ ὄλιγαρχικοῦ γένοιτ' [558d] ἀν οἷμαι ύδες ὑπὸ τῷ πατρὶ τεθραμμένος ἐν τοῖς ἐκείνους ἥθεσι; τί γὰρ οὕ; βίᾳ δῆ καὶ οὕτος ἄρχων τῶν ἐν αὐτῷ ἥδονῶν, ὅσαι ἀναλωτικαὶ μέν, χρηματιστικαὶ δὲ μή· αἱ δῆ οὐκ ἀναγκαῖαι κέληνται—δῆλον, ἔφη. βούλει οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἵνα μὴ σκοτεινῶς διαλεγώμεθα, πρῶτον ὄρισώμεθα τάς τε ἀναγκαίους ἐπιθυμίας καὶ τὰς μῆ; βούλομαι, ἡ δ' ὅς. οὐκοῦν ἄς τε οὐκ ἀν οἷοί τ' εἴμεν ἀποτρέψαι, δικαίως ἀν [558e] ἀναγκαῖαι καλοῖντο, καὶ ὅσαι ἀποτελούμεναι ὠφελοῦσιν ἡμᾶς; τούτων γὰρ ἀμφοτέρων ἐφίεσθαι ἡμῶν τῇ φύσει ἀνάγκη. ἡ οὕ; καὶ μάλα.

St. 559α

[Σωκράτης]δικαίως δὴ τοῦτο ἐπ' αὐταῖς ἐροῦμεν, τὸ ἀναγκαῖον. δικαίως. τί δέ; ἄς γέ τις ἀπαλλάξειεν ἄν, εἰ μελετῷ ἐκ νέου, καὶ πρὸς οὐδὲν ἀγαθὸν ἐνούσαι δρῶσιν, αἱ δὲ καὶ τούναντίον, πάσας ταύτας εἰ μὴ ἀναγκαίους φαῖμεν εἶναι, ἀρ' οὐ καλῶς ἀν λέγοιμεν; καλῶς μὲν οὖν. προελώμεθα δῆ τι παράδειγμα ἐκατέρων αἱ εἰσιν, ἵνα τύπῳ λάβωμεν αὐτάς; οὐκοῦν χρή. ἀρ' οὖν οὐχ ἡ τοῦ φαγεῖν μέχρι ὑγιείας τε καὶ εὐεξίας καὶ [559b] αὐτοῦ σίτου τε καὶ ὅψου ἀναγκαῖος ἀν εἴη; οἷμαι. ἡ μέν γέ που τοῦ σίτου κατ' ἀμφότερα ἀναγκαία, ἡ τε ὠφέλιμος ἡ τε μὴ παῦσαι ζῶντα δυνατή. ναί. ἡ δὲ ὄψου, εἴ πῃ τινα ὠφελίαν πρὸς εὐεξίαν παρέχεται, πάνυ μὲν οὖν. τί δὲ ἡ πέρα τούτων καὶ ἀλλοίων ἐδεσμάτων ἡ τοιούτων ἐπιθυμία, δυνατὴ δὲ κολαζομένη ἐκ νέων καὶ παιδευομένη ἐκ τῶν πολλῶν ἀπαλλάττεσθαι, καὶ βλαβερὰ μὲν σώματι, βλαβερὰ δὲ ψυχῆ πρός τε φρόνησιν καὶ τὸ σωφρονεῖν; ἀρά [559c] γε ὄρθως οὐκ ἀναγκαία ἀν καλοῖτο; ὄρθότατα

μὲν οὖν καὶ ἀναλωτικὰς φῶμεν εἶναι ταύτας, ἐκείνας δὲ χρηματιστικὰς διὰ τὸ χρησίμους πρὸς τὰ ἔργα εἶναι; τί μήν; οὕτω δὴ καὶ περὶ ἀφροδισίων καὶ τῶν ἄλλων φήσομεν; οὕτω. ἢρ' οὖν καὶ δὸν νυνδὴ κηφῆνα ὡνυμάζομεν, τοῦτον ἐλέγομεν τὸν τῶν τοιούτων ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν γέμοντα καὶ ἀρχόμενον [559d] ὑπὸ τῶν μὴ ἀναγκαίων, τὸν δὲ ὑπὸ τῶν ἀναγκαίων φειδωλόν τε καὶ ὀλιγαρχικόν; ἀλλὰ τί μήν; πάλιν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, λέγωμεν ὡς ἔξ οὐκοῦ δημοκρατικὸς γίγνεται. φαίνεται δέ μοι τά γε πολλὰ ὡδε γίγνεσθαι. πῶς; ὅταν νέος, τεθραμμένος ὡς νυνδὴ ἐλέγομεν, ἀπαιδεύτως τε καὶ φειδωλῶς, γεύσηται κηφήνων μέλιτος, καὶ συγγένηται αἴθωσι θηρὸν καὶ δεινοῖς, παντοδαπάς ἡδονὰς καὶ ποικίλας καὶ παντοίως ἔχούσας δυναμένοις σκευάζειν, ἐνταῦθα που οἶου [559e] εἶναι ἀρχὴν αὐτῷ μεταβολῆς ὀλιγαρχικῆς τῆς ἐαυτῷ εἰς δημοκρατικήν. πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη. ἢρ' οὖν, ὥσπερ ἡ πόλις μετέβαλλε βοηθούσασης τῷ ἐτέρῳ μέρει συμμαχίας ἔξωθεν, ὁμοίας ὁμοίῳ, οὕτω καὶ ὁ νεανίας μεταβάλλει βοηθούντος αὐτῷ εἶδους ἐπιθυμιῶν ἔξωθεν τῷ ἐτέρῳ τῶν παρ' ἐκείνῳ, συγγενοῦς τε καὶ ὁμοίου; παντάπασιν μὲν οὖν.

St. 560a

[Σωκράτης]: καὶ ἐὰν μέν γε οἵμαι ἀντιβοηθήσῃ τις τῷ ἐν ἐαυτῷ ὀλιγαρχικῷ συμμαχίᾳ, ἡ ποθεν παρὰ τοῦ πατρὸς ἡ καὶ τῶν ἄλλων οἰκείων νουθετούντων τε καὶ κακιζόντων, στάσις δὴ καὶ ἀντίστασις καὶ μάχη ἐν αὐτῷ πρὸς αὐτὸν τότε γίγνεται. τί μήν; καὶ ποτὲ μὲν οἴμαι τὸ δημοκρατικὸν ὑπεχώρησε τῷ ὀλιγαρχικῷ, καὶ τινες τῶν ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν διεφθάρησαν, αἱ δὲ καὶ ἐξέπεσον, αἰδοῦς τινος ἐγγενομένης ἐν τῇ τοῦ νέου ψυχῇ, καὶ κατεκοσμήθη πάλιν. γίγνεται γὰρ ἐνίστε, ἔφη. αὕθις δὲ οἴμαι τῶν ἐκπεσουσῶν ἐπιθυμιῶν ἄλλαι ὑποτρεφόμεναι συγγενεῖς [560b] δι' ἀνεπιστημοσύνην τροφῆς πατρὸς πολλαὶ τε καὶ ἴσχυραὶ ἐγένοντο. φιλεῖ γοῦν, ἔφη, οὕτω γίγνεσθαι. οὔκοῦν εἴλκυσάν τε πρὸς τὰς αὐτὰς ὄμιλίας, καὶ λάθρᾳ συγγιγνόμεναι πλῆθος ἐνέτεκον. τί μήν; τελευτῶσαι δὴ οἴμαι κατέλαβον τὴν τοῦ νέου τῆς ψυχῆς ἀκρόπολιν, αἰσθόμεναι κενὴν μαθημάτων τε καὶ ἐπιτηδευμάτων καλῶν καὶ λόγων ἀληθῶν, οἱ δὴ ἄριστοι φρουροί τε καὶ φύλακες ἐν ἀνδρῶν θεοφιλῶν είσι διανοίαις. καὶ [560c] πολύ γ', ἔφη. ψευδεῖς δὴ καὶ ἀλαζόνες οἴμαι λόγοι τε καὶ δόξαι ἀντ' ἐκείνων ἀναδραμόντες κατέσχον τὸν αὐτὸν τόπον τοῦ τοιούτου. σφόδρα γ', ἔφη. ἢρ' οὖν οὐ πάλιν τε εἰς ἐκείνους τοὺς Λωτοφάγους ἐλθῶν φανερῶς κατοικεῖ, καὶ ἐὰν παρ' οἰκείων τις βοήθεια τῷ φειδωλῷ αὐτοῦ τῆς ψυχῆς ἀφικνῆται, κλήσαντες οἱ ἀλαζόνες λόγοι ἐκείνοι τὰς τοῦ βασιλικοῦ τείχους ἐν αὐτῷ πύλας οὕτε αὐτὴν τὴν συμμαχίαν παριᾶσιν, οὕτε πρέσβεις πρεσβυτέρων λόγους [560d] ιδιωτῶν εἰσδέχονται, αὐτοὶ τε κρατοῦσι μαχόμενοι, καὶ τὴν μὲν αἰδὼ ἡλιθιότητα ὄνομάζοντες ὠθοῦσιν ἔξω ἀτίμως φυγάδα, σωφροσύνην δὲ ἀνανδρίαν καλοῦντές τε καὶ προπηλακίζοντες ἐκβάλλουσι, μετριότητα δὲ καὶ κοσμίαν δαπάνην ὡς ἀγροικίαν καὶ ἀνελευθερίαν οὖσαν πείθοντες ὑπερορίζουσι μετὰ πολλῶν καὶ ἀνωφελῶν ἐπιθυμιῶν; σφόδρα γε. τούτων δέ γέ που κενώσαντες καὶ καθήραντες τὴν τοῦ κατεχομένου [560e] τε ύπ' αὐτῶν καὶ τελουμένου ψυχὴν μεγάλοισι τέλεσι, τὸ μετὰ τοῦτο ἥδη ὕβριν καὶ ἀναρχίαν καὶ ἀσωτίαν καὶ ἀναίδειαν λαμπρὰς μετὰ πολλοῦ χοροῦ κατάγουσιν ἐστεφανωμένας, ἐγκωμιάζοντες καὶ ὑποκοριζόμενοι, ὕβριν μὲν εὐπαιδευσίαν καλοῦντες, ἀναρχίαν δὲ ἐλευθερίαν, ἀσωτίαν

St. 561a

[Σωκράτης]: δὲ μεγαλοπρέπειαν, ἀναίδειαν δὲ ἀνδρείαν. ἢρ' οὐχ οὕτω πως, ἦν δ' ἐγώ, νέος ὧν μεταβάλλει ἐκ τοῦ ἐν ἀναγκαίοις ἐπιθυμίαις τρεφομένου τὴν τῶν μὴ ἀναγκαίων καὶ ἀνωφελῶν ἡδονῶν ἐλευθέρωσίν τε καὶ ἄνεσιν; καὶ μάλα γ', ἡ δ' ὅς, ἐναργῶς. Ζῆ δὴ οἴμαι μετὰ ταῦτα ὁ τοιούτος οὐδὲν μᾶλλον εἰς ἀναγκαίους ἡ μὴ ἀναγκαίους ἡδονὰς ἀναλίσκων καὶ χρήματα καὶ πόνους καὶ διατριβάς· ἀλλ' ἐὰν εὐτυχῆς ἡ καὶ μὴ πέρα ἐκβακχευθῆ, ἀλλὰ τι καὶ πρεσβύτερος γενόμενος τοῦ πολλοῦ θορύβου [561b] παρελθόντος μέρη τε καταδέξηται τῶν ἐκπεσόντων καὶ τοῖς ἐπεισελθοῦσι μὴ ὅλον ἐαυτὸν ἐνδῶ, εἰς ἵσον δή τι καταστήσας τὰς ἡδονὰς διάγει, τῇ παραπιπτούσῃ ἀεὶ ὥσπερ λαχούσῃ τὴν ἐαυτοῦ ἀρχὴν παραδιδοὺς ἔως ἀν πληρωθῆ, καὶ αὐθίς ἄλλῃ, οὐδεμίαν ἀτιμάζων ἀλλ' ἔξ ἵσου τρέψων. πάνυ μὲν οὖν. καὶ λόγον γε, ἦν δ' ἐγώ, ἀληθῆ οὐ προσδεχόμενος οὐδὲ παριεὶς εἰς τὸ φρούριον, ἐάν τις λέγῃ ὡς αἱ μὲν εἰσι τῶν καλῶν [561c] τε καὶ ἀγαθῶν ἐπιθυμιῶν ἡδοναί, αἱ δὲ τῶν πονηρῶν, καὶ τὰς μὲν χρὴ ἐπιτηδεύειν καὶ

τιμᾶν, τὰς δὲ κολάζειν τε καὶ δουλοῦσθαι· ἀλλ' ἐν πᾶσι τούτοις ἀνανεύει τε καὶ ὁμοίας φησὶν ἀπάσας εἶναι καὶ τιμητέας ἐξ ἵσου. σφόδρα γάρ, ἔφη, οὕτω διακείμενος τοῦτο δρᾶ. οὐκοῦν, ἦν δ' ἔγώ, καὶ διαζῆ τὸ καθ' ἡμέραν οὕτω χαριζόμενος τῇ προσπιπτούσῃ ἐπιθυμίᾳ, τοτὲ μὲν μεθύων καὶ καταυλούμενος, αὐθις δὲ ὑδροποτῶν καὶ κατισχναινόμενος, τοτὲ [561d] δ' αὖ γυμναζόμενος, ἔστιν δ' ὅτε ἀργῶν καὶ πάντων ἀμελῶν, τοτὲ δ' ὡς ἐν φιλοσοφίᾳ διατρίβων. πολλάκις δὲ πολιτεύεται, καὶ ἀναπηδῶν ὅτι ἀν τύχη λέγει τε καὶ πράττει· κάν ποτέ τινας πολεμικοὺς ζηλώσῃ, ταύτη φέρεται, ἢ χρηματιστικούς, ἐπὶ τοῦτ' αὖ. καὶ οὕτε τις τάξις οὕτε ἀνάγκη ἐπεστιν αὐτοῦ τῷ βίῳ, ἀλλ' ἡδύν τε δὴ καὶ ἐλευθέριον καὶ μακάριον καλῶν τὸν βίον τοῦτον χρῆται αὐτῷ διὰ παντός. [561e] παντάπασιν, ἢ δ' ὅς, διελήλυθας βίον ίσονομικοῦ τίνος ἀνδρός. οἷμαι δέ γε, ἦν δ' ἔγώ, καὶ παντοδαπόν τε καὶ πλείστων ἥθων μεστόν, καὶ τὸν καλόν τε καὶ ποικίλον, ὥσπερ ἐκείνην τὴν πόλιν, τοῦτον τὸν ἄνδρα εἶναι· δὸν πολλοὶ ἀν καὶ πολλαὶ ζηλώσειαν τοῦ βίου, παραδείγματα πολιτειῶν τε καὶ τρόπων πλεῖστα ἐν αὐτῷ ἔχοντα. οὗτος γάρ, ἔφη, ἔστιν.

St. 562a

[Σωκράτης]: τί οὖν; τετάχθω ἡμῖν κατὰ δημοκρατίαν ὁ τοιοῦτος ἀνήρ, ὡς δημοκρατικὸς ὄρθως ἀν προσαγορευόμενος; τετάχθω, ἔφη. ἡ καλλίστη δῆ, ἦν δ' ἔγώ, πολιτεία τε καὶ ὁ κάλλιστος ἀνὴρ λοιπὰ ἀν ἡμῖν εἴη διελθεῖν, τυραννίς τε καὶ τύραννος. κομιδῇ γ', ἔφη. φέρε δῆ, τίς τρόπος τυραννίδος, ὡς φίλε ἐταῖρε, γίγνεται; ὅτι μὲν γὰρ ἐκ δημοκρατίας μεταβάλλει σχεδὸν δῆλον. δῆλον. ἄρ' οὖν τρόπον τινὰ τὸν αὐτὸν ἔκ τε ὀλιγαρχίας δημοκρατία [562b] γίγνεται καὶ ἐκ δημοκρατίας τυραννίς; πῶς; ὃ προύθεντο, ἦν δ' ἔγώ, ἀγαθόν, καὶ δι' ὃ ἡ ὀλιγαρχία καθίστατο— τοῦτο δ' ἦν ὑπερπλούτος· ἢ γάρ; — ναί. ἡ πλούτου τοίνυν ἀπληστία καὶ ἡ τῶν ἄλλων ἀμέλεια διὰ χρηματισμὸν αὐτὴν ἀπώλλυ. ἀληθῆ, ἔφη. ἄρ' οὖν καὶ ὃ δημοκρατία ὄρίζεται ἀγαθόν, ἡ τούτου ἀπληστία καὶ ταύτην καταλύει; λέγεις δ' αὐτὴν τί ὄρίζεσθαι; τὴν ἐλευθερίαν, εἴπον. τοῦτο γάρ που ἐν δημοκρατουμένῃ πόλει [562c] ἀκούσαις ἀν ὡς ἔχει τε κάλλιστον καὶ διὰ ταῦτα ἐν μόνῃ ταύτῃ ἄξιον οἰκεῖν ὅστις φύσει ἐλεύθερος. λέγεται γὰρ δῆ, ἔφη, καὶ πολὺ τοῦτο τὸ ῥῆμα. ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἔγώ, ὅπερ ἡσαν νυνδὴ ἐρῶν, ἡ τοῦ τοιούτου ἀπληστία καὶ ἡ τῶν ἄλλων ἀμέλεια καὶ ταύτην τὴν πολιτείαν μεθίστησίν τε καὶ παρασκευάζει τυραννίδος δεηθῆναι; πῶς; ἔφη. ὅταν οἷμαι δημοκρατουμένη πόλις ἐλευθερίας διψήσασα κακῶν [562d] οἰνοχόων προστατούντων τύχη, καὶ πορρωτέρω τοῦ δέοντος ἀκράτου αὐτῆς μεθυσθῆ, τοὺς ἄρχοντας δῆ, ἀν μὴ πάνυ πρᾶσι ὡσι καὶ πολλὴν παρέχωσι τὴν ἐλευθερίαν, κολάζει αἰτιωμένη ὡς μιαρούς τε καὶ ὀλιγαρχικούς. δρῶσιν γάρ, ἔφη, τοῦτο. τοὺς δέ γε, εἴπον, τῶν ἀρχόντων κατηκόους προπηλακίζει ὡς ἐθελοδούλους τε καὶ οὐδὲν ὄντας, τοὺς δὲ ἄρχοντας μὲν ἀρχομένοις, ἀρχομένους δὲ ἄρχουσιν ὁμοίους ιδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ ἐπαινεῖ τε καὶ τιμᾷ. ἄρ' οὐκ ἀνάγκη ἐν τοιαύτῃ πόλει [562e] ἐπὶ πᾶν τὸ τῆς ἐλευθερίας ιέναι; πῶς γὰρ οὐ; καὶ καταδύεσθαι γε, ἦν δ' ἔγώ, ὡς φίλε, εῖς τε τὰς ιδίας οἰκίας καὶ τελευτᾶν μέχρι τῶν θηρίων τὴν ἀναρχίαν ἐμφυομένην. πῶς, ἢ δ' ὅς, τὸ τοιοῦτον λέγομεν;

St. 563a

[Σωκράτης]: οἶον, ἔφην, πατέρα μὲν ἐθίζεσθαι παιδὶ ὅμοιον γίγνεσθαι καὶ φοβεῖσθαι τοὺς ὑεῖς, ὑὸν δὲ πατρί, καὶ μήτε αἰσχύνεσθαι μήτε δεδιέναι τοὺς γονέας, ἵνα δὴ ἐλεύθερος ἢ· μέτοικον δὲ ἀστῶν καὶ ἀστὸν μετοίκω ἐξισοῦσθαι, καὶ ξένον ωσαύτως. γίγνεται γὰρ οὕτως, ἔφη. ταῦτά τε, ἦν δ' ἔγώ, καὶ σμικρὰ τοιάδε ἄλλα γίγνεται· διδάσκαλός τε ἐν τῷ τοιούτῳ φοιτητὰς φοβεῖται καὶ θωπεύει, φοιτηταί τε διδασκάλων ὀλιγωροῦσιν, οὕτω δὲ καὶ παιδαγωγῶν· καὶ ὅλως οἱ μὲν νέοι πρεσβυτέροις ἀπεικάζονται καὶ διαμιλλῶνται καὶ ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις, οἱ δὲ γέροντες συγκαθίεντες τοῖς νέοις εὐτραπελίας τε καὶ χαριεντισμοῦ ἐμπίμπλανται, [563b] μιμούμενοι τοὺς νέους, ἵνα δὴ μὴ δοκῶσιν ἀηδεῖς εἶναι μηδὲ δεσποτικοί. πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. τὸ δέ γε, ἦν δ' ἔγώ, ἐσχατον, ὡς φίλε, τῆς ἐλευθερίας τοῦ πλήθους, ὅσον γίγνεται ἐν τῇ τοιαύτῃ πόλει, ὅταν δὴ οἱ ἐωνημένοι καὶ αἱ ἐωνημέναι μηδὲν ἡττον ἐλεύθεροι ὡσι τῶν πριαμένων. ἐν γυναιξὶ δὲ πρὸς ἄνδρας καὶ ἀνδράσι πρὸς γυναῖκας ὅση ἡ ίσονομία καὶ ἐλευθερία γίγνεται, ὀλίγους ἐπελαθόμεθ' εἰπεῖν. οὐκοῦν [563c] κατ' Αἰσχύλον, ἔφη, ἐροῦμεν ὅτι νῦν ἥλθ' ἐπὶ στόμα; πάνυ γε, εἴπον· καὶ ἔγωγε οὕτω λέγω· τὸ μὲν γὰρ τῶν θηρίων τῶν ὑπὸ τοῖς ἀνθρώποις ὅσω

έλευθερώτερά ἔστιν ἐνταῦθα ἡ ἐν ἄλλῃ, οὐκ ἀν τις πείθοιτο ἅπειρος. ἀτεχνῶς γὰρ αἱ τε κύνες κατὰ τὴν παροιμίαν οἴαιπερ αἱ δέσποιναι γίγνονται τε δὴ καὶ ἵπποι καὶ ὄντοι, πάνυ ἐλευθέρως καὶ σεμνῶς εἰθισμένοι πορεύεσθαι, κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐμβάλλοντες τῷ ἀεὶ ἀπαντῶντι, ἐὰν μὴ ἔξιστηται, καὶ τάλλα πάντα οὕτω μεστὰ [563d] ἐλευθερίας γίγνεται. τὸ ἐμόν γ', ἔφη, ἐμοὶ λέγεις ὅναρ· αὐτὸς γὰρ εἰς ἀγρὸν πορευόμενος θαμὰ αὐτὸ πάσχω. τὸ δὲ δὴ κεφάλαιον, ἦν δ' ἐγώ, πάντων τούτων συνηθροισμένων, ἐννοεῖς ὡς ἀπαλήν τὴν ψυχὴν τῶν πολιτῶν ποιεῖ, ὥστε κανὸν ὄτιοῦν δουλείας τις προσφέρηται, ἀγανακτεῖν καὶ μὴ ἀνέχεσθαι; τελευτῶντες γάρ που οἴσθ' ὅτι οὐδὲ τῶν νόμων φροντίζουσιν γεγραμμένων ἡ ἀγράφων, ἵνα δὴ μηδαμῇ [563e] μηδεὶς αὐτοῖς ἡ δεσπότης. καὶ μάλ', ἔφη, οἶδα. αὕτη μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ὡς φίλε, ἡ ἀρχὴ οὐτωσὶ καλὴ καὶ νεανική, ὅθεν τυραννὶς φύεται, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. νεανικὴ δῆτα, ἔφη· ἀλλὰ τί τὸ μετὰ τοῦτο;

St. 564α

[Σωκράτης]: ταύτον, ἦν δ' ἐγώ, ὅπερ ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ νόσημα ἐγγενόμενον ἀπώλεσεν αὐτήν, τοῦτο καὶ ἐν ταύτῃ πλέον τε καὶ ισχυρότερον ἐκ τῆς ἔξουσίας ἐγγενόμενον καταδουλοῦται δημοκρατίαν. καὶ τῷ ὄντι τὸ ἄγαν τι ποιεῖν μεγάλην φιλεῖ εἰς τούναντίον μεταβολὴν ἀνταποδιδόναι, ἐν ὕραις τε καὶ ἐν φυτοῖς καὶ ἐν σώμασιν, καὶ δὴ καὶ ἐν πολιτείαις οὐχ ἡκιστα. εἰκός, ἔφη. ἡ γὰρ ἄγαν ἐλευθερία ἔοικεν οὐκ εἰς ἄλλο τι ἡ εἰς ἄγαν δουλείαν μεταβάλλειν καὶ ἴδιωτη καὶ πόλει. εἰκός γάρ. εἰκότως τοίνυν, εἴπον, οὐκ ἔξ ἄλλης πολιτείας τυραννὶς καθίσταται ἡ ἐκ δημοκρατίας, ἔξ οἵμαι τῆς ἀκροτάτης ἐλευθερίας δουλεία πλείστη τε καὶ ἀγριωτάτη. ἔχει γάρ, ἔφη, λόγον. ἀλλ' οὐ τοῦτ' οἵμαι, ἦν δ' ἐγώ, ἡρώτας, ἀλλὰ ποῖον νόσημα [564b] ἐν ὀλιγαρχίᾳ τε φυόμενον ταύτον καὶ ἐν δημοκρατίᾳ δουλοῦται αὐτήν. ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις. ἐκεῖνο τοίνυν, ἔφην, ἔλεγον τὸ τῶν ἀργῶν τε καὶ δαπανηρῶν ἀνδρῶν γένος, τὸ μὲν ἀνδρειότατον ἡγούμενον αὐτῶν, τὸ δ' ἀνανδρότερον ἐπόμενον· οὖς δὴ ἀφομοιοῦμεν κηφῆσι, τοὺς μὲν κέντρα ἔχουσι, τοὺς δὲ ἀκέντροις. καὶ ὄρθως γ', ἔφη. τούτῳ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ταράττετον ἐν πάσῃ πολιτείᾳ ἐγγιγνομένω, οἷον περὶ σῶμα φλέγμα τε καὶ χολή· ὡς δὴ καὶ δεῖ [564c] τὸν ἀγαθὸν ιατρὸν τε καὶ νομοθέτην πόλεως μὴ ἥττον ἡ σοφὸν μελιττουργὸν πόρρωθεν εὐλαβεῖσθαι, μάλιστα μὲν ὅπως μὴ ἐγγενήσεσθον, ἀν δὲ ἐγγένησθον, ὅπως ὅτι τάχιστα σὺν αὐτοῖσι τοῖς κηρίοις ἐκτετμήσεσθον. ναὶ μὰ Δία, ἡ δ' ὅς, παντάπασί γε. ὕδε τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, λάβωμεν, ἵν' εὔκρινέστερον ἴδωμεν ὃ βουλόμεθα. πῶς; τριχῇ διαστησώμεθα τῷ λόγῳ δημοκρατουμένην πόλιν, ὥσπερ [564d] οὖν καὶ ἔχει. ἐν μὲν γάρ που τὸ τοιοῦτον γένος ἐν αὐτῇ ἐμφύεται δι' ἔξουσίαν οὐκ ἔλαττον ἡ ἐν τῇ ὀλιγαρχουμένῃ. ἔστιν οὕτω. πολὺ δέ γε δριμύτερον ἐν ταύτῃ ἡ ἐν ἐκείνῃ. πῶς; ἐκεῖ μὲν διὰ τὸ μὴ ἔντιμον εἴναι, ἀλλ' ἀπελαύνεσθαι τῶν ἀρχῶν, ἀγύμναστον καὶ οὐκ ἔρρωμένον γίγνεται· ἐν δημοκρατίᾳ δὲ τοῦτό που τὸ προεστὸς αὐτῆς, ἐκτὸς ὀλίγων, καὶ τὸ μὲν δριμύτατον αὐτοῦ λέγει τε καὶ πράττει, τὸ δ' ἄλλο περὶ τὰ βήματα προσίζον βομβεῖ τε καὶ οὐκ ἀνέχεται τοῦ ἄλλα [564e] λέγοντος, ὥστε πάντα ὑπὸ τοῦ τοιούτου διοικεῖται ἐν τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ χωρίς τινων ὀλίγων. μάλα γε, ἡ δ' ὅς. ἄλλο τοίνυν τοιόνδε ἀεὶ ἀποκρίνεται ἐκ τοῦ πλήθους. τὸ ποῖον; χρηματιζομένων που πάντων, οἱ κοσμιώτατοι φύσει ὡς τὸ πολὺ πλουσιώτατοι γίγνονται. εἰκός. πλεῖστον δὴ οἵμαι τοῖς κηφῆσι μέλι καὶ εύπορώτατον ἐντεῦθεν βλίττει. πῶς γὰρ ἀν, ἔφη, παρά γε τῶν σμικρὰ ἔχόντων τις βλίσειεν; πλούσιοι δὴ οἵμαι οἱ τοιοῦτοι καλοῦνται κηφήνων βοτάνη. σχεδόν τι, ἔφη.

St. 565α

[Σωκράτης]: δῆμος δ' ἀν εἴη τρίτον γένος, ὅσοι αὐτούργοι τε καὶ ἀπράγμονες, οὐ πάνυ πολλὰ κεκτημένοι· δὴ πλεῖστόν τε καὶ κυριώτατον ἐν δημοκρατίᾳ ὅτανπερ ἀθροισθῇ. ἔστιν γάρ, ἔφη· ἀλλ' οὐ θαμὰ ἔθέλει ποιεῖν τοῦτο, ἐὰν μὴ μέλιτός τι μεταλαμβάνῃ. οὐκοῦν μεταλαμβάνει, ἦν δ' ἐγώ, ἀεί, καθ' ὅσον δύνανται οἱ προεστῶτες, τοὺς ἔχοντας τὴν οὐσίαν ἀφαιρούμενοι, διανέμοντες τῷ δῆμῳ, τὸ πλεῖστον αὐτοὶ ἔχειν. μεταλαμβάνει [565b] γὰρ οὖν, ἡ δ' ὅς, οὕτως. ἀναγκάζονται δὴ οἵμαι ἀμύνεσθαι, λέγοντές τε ἐν τῷ δῆμῳ καὶ πράττοντες ὅπῃ δύνανται, οὗτοι ὡν ἀφαιροῦνται. πῶς γὰρ οὕ; αἰτίαν δὴ ἔσχον ὑπὸ τῶν ἐτέρων, κανὸν μὴ ἐπιθυμῶσι νεωτερίζειν, ὡς ἐπιβουλεύουσι τῷ δῆμῳ καὶ εἰσιν ὀλιγαρχικοί. τί μήν; οὐκοῦν καὶ τελευτῶντες, ἐπειδὰν ὄρῶσι τὸν δῆμον, οὐχ ἐκόντα ἀλλ' ἀγνοήσαντά τε καὶ ἔξαπατηθέντα ὑπὸ τῶν διαβαλλόντων, [565c]

έπιχειρούντα σφᾶς ἀδικεῖν, τότ' ἡδη, εἴτε βούλονται εἴτε μή, ως ἀληθῶς ὄλιγαρχικὸν γίγνονται, οὐχ ἐκόντες, ἀλλὰ καὶ τοῦτο τὸ κακὸν ἔκεινος ὁ κηφὴν ἐντίκτει κεντῶν αὐτούς. κομιδῇ μὲν οὖν. εἰσαγγελίαι δῆ καὶ κρίσεις καὶ ἀγῶνες περὶ ἀλλήλων γίγνονται. καὶ μάλα. οὐκοῦν ἔνα τινὰ ἀεὶ δῆμος εἴωθεν διαφερόντως προϊστασθαι ἐστοῦ, καὶ τοῦτον τρέφειν τε καὶ αὔξειν μέγαν; εἴωθε γάρ. τοῦτο [565d] μὲν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, δῆλον, ὅτι, ὅτανπερ φύηται τύραννος, ἐκ προστατικῆς ρίζης καὶ οὐκ ἄλλοθεν ἐκβλαστάνει. καὶ μάλα δῆλον. τίς ἀρχὴ οὖν μεταβολῆς ἐκ προστάτου ἐπὶ τύραννον; ἢ δῆλον ὅτι ἐπειδὴν ταύτὸν ἄρξηται δρᾶν ὁ προστάτης τῷ ἐν τῷ μύθῳ δῆς περὶ τὸ ἐν Ἀρκαδίᾳ τὸ τοῦ Διός τοῦ Λυκαίου ἱερὸν λέγεται; τίς; ἔφη. ως ἄρα ὁ γευσάμενος τοῦ ἀνθρωπίνου σπλάγχνου, ἐν ἄλλοις ἄλλων ἱερείων ἐνδέεγκατατεμημένου, ἀνάγκη δῆ τούτῳ [565e] λύκω γενέσθαι. ἢ οὐκ ἀκήκοας τὸν λόγον; ἔγωγε.

St. 566a

[Σωκράτης]: ἄρ' οὖν οὕτω καὶ δῆς ἀν δήμου προεστώς, λαβὼν σφόδρα πειθόμενον ὄχλον, μὴ ἀπόσχηται ἔμψυλίου αἴματος, ἀλλ' ἀδίκως ἐπαιτιώμενος, οἷα δῆ φιλοῦσιν, εἰς δικαστήρια ἄγων μιαιφονῆ, βίον ἀνδρὸς ἀφανίζων, γλώττη τε καὶ στόματι ἀνοσίᾳ γευόμενος φόνου συγγενοῦς, καὶ ἀνδρηλατῇ καὶ ἀποκτεινύῃ καὶ ὑποσημαίνῃ χρεῶν τε ἀποκοπὰς καὶ γῆς ἀναδασμόν, ἄρα τῷ τοιούτῳ ἀνάγκη δῆ τὸ μετὰ τοῦτο καὶ εἴμαρται ἢ ἀπολωλέναι ὑπὸ τῶν ἔχθρῶν ἢ τυραννεῖν καὶ λύκω ἐξ ἀνθρώπου γενέσθαι; πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη. οὗτος δῆ, ἔφην, ὁ στασιάζων γίγνεται πρὸς τοὺς ἔχοντας τὰς οὐσίας. οὗτος. ἄρ' οὖν ἐκπεσὼν μὲν καὶ κατελθὼν βίᾳ τῶν ἔχθρῶν τύραννος ἀπειργασμένος κατέρχεται; δῆλον. ἐὰν [566b] δὲ ἀδύνατοι ἐκβάλλειν αὐτὸν ὕσιν ἢ ἀποκτεῖναι διαβάλλοντες τῇ πόλει, βιαίω δῆ θανάτῳ ἐπιβουλεύουσιν ἀποκτεινύναι λάθρᾳ. φιλεῖ γοῦν, ἢ δ' ὅς, οὕτω γίγνεσθαι. τὸ δῆ τυραννικὸν αἴτημα τὸ πολυθρύλητον ἐπὶ τούτῳ πάντες οἱ εἰς τοῦτο προβεβηκότες ἔξευρίσκουσιν, αἴτειν τὸν δῆμον φύλακάς τινας τοῦ σώματος, ἵνα σῶς αὐτοῖς ἢ ὁ τοῦ δήμου βοηθός. καὶ μάλ', ἔφη. διδόασι δῆ οἵμαι δείσαντες μὲν ὑπὲρ ἐκείνου, θαρρήσαντες δὲ ὑπὲρ ἐστῶν. καὶ [566c] μάλα. οὐκοῦν τοῦτο ὅταν ἴδη ἀνὴρ χρήματα ἔχων καὶ μετὰ τῶν χρημάτων αἴτιαν μισόδημος εἴναι, τότε δῆ οὗτος, ὡς ἔταιρε, κατὰ τὸν Κροίσω γενόμενον χρησμὸν—

πολυψήφιδα παρ' Ἔρμον
φεύγει, οὐδὲ μένει, οὐδ' αἰδεῖται κακὸς εἶναι.

Hdt. 1.55

[Σωκράτης]: οὐ γὰρ ἄν, ἔφη, δεύτερον αῦθις αἰδεσθείη. ὁ δέ γε οἵμαι, ἦν δ' ἐγώ, καταληφθεὶς θανάτῳ δίδοται. ἀνάγκη. ὁ δὲ δῆ προστάτης ἔκεινος αὐτὸς δῆλον δῆ ὅτι

μέγας

[Σωκράτης]: [566d]

μεγαλωστὶ

Hom. II. 16.776

[Σωκράτης]: οὐ κεῖται, ἀλλὰ καταβαλὼν ἄλλους πολλοὺς ἔστηκεν ἐν τῷ δίφρῳ τῆς πόλεως, τύραννος ἀντὶ προστάτου ἀποτελεσμένος. τί δ' οὐ μέλλει; ἔφη. διέλθωμεν δῆ τὴν εὐδαιμονίαν, ἦν δ' ἐγώ, τοῦ τε ἀνδρὸς καὶ τῆς πόλεως, ἐν ᾧ ἂν ὁ τοιούτος βροτὸς ἐγγένηται; πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, διέλθωμεν. ἄρ' οὖν, εἶπον, οὐ ταῖς μὲν πρώταις ἡμέραις τε καὶ χρόνῳ προσγελᾷ τε καὶ ἀσπάζεται πάντας, ὡς ἂν περιτυγχάνῃ, καὶ οὕτε [566e] τύραννός φησιν εἴναι ὑπισχνεῖται τε πολλὰ καὶ ιδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, χρεῶν τε ἡλευθέρωσε καὶ γῆν διένειμε δῆμῳ τε καὶ τοῖς περὶ ἐστῶν καὶ πᾶσιν Ἰλεώς τε καὶ πρᾶος εἴναι προσποιεῖται; ἀνάγκη, ἔφη. ὅταν δέ γε οἵμαι πρὸς τοὺς ἔξω ἔχθροὺς τοῖς μὲν καταλλαγῇ, τοὺς δὲ καὶ διαφθείρῃ, καὶ ἡσυχία ἐκείνων γένηται,

πρῶτον μὲν πολέμους τινὰς ἀεὶ κινεῖ, ἵν' ἐν χρείᾳ ἡγεμόνος ὁ δῆμος ἡ. εἰκός γε.

St. 567α

[Σωκράτης]: οὐκοῦν καὶ ἴνα χρήματα εἰσφέροντες πένητες γιγνόμενοι πρὸς τῷ καθ' ἡμέραν ἀναγκάζωνται εἶναι καὶ ἡττον αὐτῷ ἐπιβουλεύωσι; δῆλον. καὶ ἂν γέ τινας οἴμαι ὑποπτεύῃ ἐλεύθερα φρονήματα ἔχοντας μὴ ἐπιτρέψειν αὐτῷ ἄρχειν, ὅπως ἀν τούτους μετὰ προφάσεως ἀπολλύῃ ἐνδοὺς τοῖς πολεμίοις; τούτων πάντων ἔνεκα τυράννων ἀεὶ ἀνάγκη πόλεμον ταράττειν; ἀνάγκη. ταῦτα δὴ ποιοῦντα ἔτοιμον μᾶλλον ἀπεχθάνεσθαι τοῖς πολίταις; [567b] πῶς γὰρ οὔ; οὐκοῦν καὶ τινας τῶν συγκαταστησάντων καὶ ἐν δυνάμει ὄντων παρρησιάζεσθαι καὶ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς ἄλλήλους, ἐπιπλήττοντας τοῖς γιγνομένοις, οἱ ἀν τυγχάνωσιν ἀνδρικώτατοι ὄντες; εἰκός γε. ὑπεξαιρεῖν δὴ τούτους πάντας δεῖ τὸν τύραννον, εἰ μέλλει ἄρξειν, ἔως ἀν μήτε φίλων μήτ' ἔχθρῶν λίπη μηδένα ὅτου τι ὅφελος. δῆλον. ὀξέως ἄρα δεῖ ὄραν αὐτὸν τίς ἀνδρεῖος, τίς μεγαλόφρων, [567c] τίς φρόνιμος, τίς πλούσιος· καὶ οὕτως εύδαιμων ἐστίν, ὥστε τούτοις ἀπασιν ἀνάγκη αὐτῷ, εἴτε βούλεται εἴτε μή, πολεμίω εἶναι καὶ ἐπιβουλεύειν, ἔως ἀν καθήρη τὴν πόλιν. καλόν γε, ἔφη, καθαρμόν. ναί, ἦν δ' ἐγώ, τὸν ἐναντίον ἡ οἱ ἱατροὶ τὰ σώματα· οἱ μὲν γὰρ τὸ χείριστον ἀφαιροῦντες λείπουσι τὸ βέλτιστον, ὁ δὲ τούναντίον. ὡς εἴοικε γάρ, αὐτῷ, ἔφη, ἀνάγκη, εἴπερ ἄρξει. ἐν [567d] μακαρία ἄρα, εἴπον ἐγώ, ἀνάγκη δέδεται, ἡ προστάττει αὐτῷ ἡ μετὰ φαύλων τῶν πολλῶν οἰκεῖν, καὶ ὑπὸ τούτων μισούμενον, ἡ μὴ ζῆν. ἐν τοιαύτῃ, ἡ δ' ὅς. ἄρ' οὖν οὐχὶ ὅσω ἀν μᾶλλον τοῖς πολίταις ἀπεχθάνηται ταῦτα δρῶν, τοσούτῳ πλειόνων καὶ πιστοτέρων δορυφόρων δεήσεται; πῶς γὰρ οὔ; τίνες οὖν οἱ πιστοί; καὶ πόθεν αὐτοὺς μεταπέμψεται; αὐτόματοι, ἔφη, πολλοὶ ἤξουσι πετόμενοι, ἐὰν τὸν μισθὸν διδῷ. κηφῆνας, ἦν δ' ἐγώ, νὴ τὸν κύνα, δοκεῖς αὖ τινάς μοι λέγειν [567e] ξενικούς τε καὶ παντοδαπούς. ἀληθῆ γάρ, ἔφη, δοκῶ σοι. τίς δὲ αὐτόθεν; ἄρ' οὐκ ἀν ἐθελήσειεν— πῶς; τοὺς δούλους ἀφελόμενος τοὺς πολίτας, ἐλευθερώσας, τῶν περὶ ἐαυτὸν δορυφόρων ποιήσασθαι. σφόδρα γ', ἔφη· ἐπεί τοι καὶ πιστότατοι αὐτῷ οὗτοί εἰσιν.

St. 568α

[Σωκράτης]: ἡ μακάριον, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις τυράννου χρῆμα, εὶ τοιούτοις φίλοις τε καὶ πιστοῖς ἀνδράσι χρῆται, τοὺς προτέρους ἐκείνους ἀπολέσας. ἀλλὰ μήν, ἔφη, τοιούτοις γε χρῆται. καὶ θαυμάζουσι δή, εἴπον, οὗτοι οἱ ἐταῖροι αὐτὸν καὶ σύνεισιν οἱ νέοι πολίται, οἱ δ' ἐπιεικεῖς μισοῦσί τε καὶ φεύγουσι; τί δ' οὐ μέλλουσιν; οὐκ ἔτός, ἦν δ' ἐγώ, ἡ τε τραγωδία ὅλως σοφὸν δοκεῖ εἶναι καὶ ὁ Εὐριπίδης διαφέρων ἐν αὐτῇ. τί δή; ὅτι καὶ τοῦτο πυκνῆς διανοίας ἔχόμενον ἐφθέγξατο, ὡς [568b] ἄρα σοφοὶ τύραννοί εἰσι τῶν σοφῶν συνουσίᾳ. καὶ ἔλεγε δῆλον ὅτι τούτους εἶναι τοὺς σοφοὺς οἵσι σύνεστιν. καὶ ὡς ἰσόθεόν γ', ἔφη, τὴν τυραννίδα ἐγκωμιάζει, καὶ ἔτερα πολλά, καὶ οὕτος καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταί. τοιγάρτοι, ἔφην, ἄτε σοφοὶ ὄντες οἱ τῆς τραγωδίας ποιηταὶ συγγιγνώσκουσιν ἡμῖν τε καὶ ἐκείνοις ὅσοι ἡμῶν ἐγγὺς πολιτεύονται, ὅτι αὐτοὺς εἰς τὴν πολιτείαν οὐ παραδεξόμεθα ἄτε τυραννίδος ὑμνητάς. οἴμαι ἔγωγ', ἔφη, συγγιγνώσκουσιν δοσοιπέρ γε αὐτῶν [568c] κομψοί. εἰς δέ γε οἴμαι τὰς ἄλλας περιπόντες πόλεις, συλλέγοντες τοὺς ὄχλους, καλὰς φωνὰς καὶ μεγάλας καὶ πιθανὰς μισθωσάμενοι, εἰς τυραννίδας τε καὶ δημοκρατίας ἔλκουσι τὰς πολιτείας. μάλα γε. οὐκοῦν καὶ προσέτι τούτων μισθούς λαμβάνουσι καὶ τιμῶνται, μάλιστα μέν, ὥσπερ τὸ εἰκός, ὑπὸ τυράννων, δεύτερον δὲ ὑπὸ δημοκρατίας· ὅσω δ' ἀν ἀνωτέρω ἵωσιν πρὸς τὸ [568d] ἄναντες τῶν πολιτειῶν, μᾶλλον ἀπαγορεύει αὐτῶν ἡ τιμή, ὥσπερ ὑπὸ ἄσθματος ἀδυνατοῦσα πορεύεσθαι. πάνυ μὲν οὕν. ἀλλὰ δή, εἴπον, ἐνταῦθα μὲν ἔξεβημεν· λέγωμεν δὲ πάλιν ἐκεῖνο τὸ τοῦ τυράννου στρατόπεδον, τὸ καλόν τε καὶ πολὺ καὶ ποικίλον καὶ οὐδέποτε ταύτον, πόθεν θρέψεται. δῆλον, ἔφη, ὅτι, ἔάν τε ιερὰ χρήματα ἡ ἐν τῇ πόλει, ταῦτα ἀναλώσει, ὅποι ποτὲ ἀν ἀεὶ ἔξαρκη τὰ τῶν ἀποδομένων, ἐλάττους εἰσφορὰς ἀναγκάζων τὸν δῆμον εἰσφέρειν. τί [568e] δ' ὅταν δὴ ταῦτα ἐπιλίπη; δῆλον, ἔφη, ὅτι ἐκ τῶν πατρώων θρέψεται αὐτός τε καὶ οἱ συμπόται τε καὶ ἐταῖροι καὶ ἐταῖραι. μανθάνω, ἦν δ' ἐγώ· ὅτι ὁ δῆμος ὁ γεννήσας τὸν τύραννον θρέψει αὐτόν τε καὶ ἐταίρους. πολλὴ αὐτῷ, ἔφη, ἀνάγκη.

St. 569a

[Σωκράτης]: πῶς δὲ λέγεις; εἴπον· ἐὰν δὲ ἀγανακτῇ τε καὶ λέγῃ ὁ δῆμος ὅτι οὕτε δίκαιον τρέφεσθαι ὑπὸ πατρὸς ὑὸν ἡβῶντα, ἀλλὰ τούναντίον ὑπὸ ὑέος πατέρα, οὕτε τούτου αὐτὸν ἔνεκα ἐγέννησέν τε καὶ κατέστησεν, ἵνα, ἐπειδὴ μέγας γένοιτο, τότε αὐτὸς δουλεύων τοῖς αὐτοῦ δούλοις τρέφοι ἐκεῖνόν τε καὶ τοὺς δούλους μετὰ συγκλύδων ἄλλων, ἀλλ' ἵνα ἀπὸ τῶν πλουσίων τε καὶ καλῶν κάγαθῶν λεγομένων ἐν τῇ πόλει ἐλευθερωθείη ἐκείνου προστάντος, καὶ νῦν κελεύει ἀπιέναι ἐκ τῆς πόλεως αὐτόν τε καὶ τοὺς ἑταίρους, ὥσπερ πατὴρ ὑὸν ἐξ οἰκίας μετὰ ὄχληρῶν συμποτῶν ἐξελαύνων; γνώσεται γε, νὴ Δία, ἢ δ' ὅς, τότ' ἡδη ὁ δῆμος οὗτος οἶνον θρέμμα [569b] γεννῶν ἡσπάζετό τε καὶ ηὔξεν, καὶ ὅτι ἀσθενέστερος ὧν ἰσχυροτέρους ἐξελαύνει. πῶς, ἢν δ' ἐγώ, λέγεις; τολμήσει τὸν πατέρα βιάζεσθαι, κἄν μὴ πείθηται, τύπτειν ὁ τύραννος; ναί, ἔφη, ἀφελόμενός γε τὰ ὅπλα. πατραλοίσαν, ἢν δ' ἐγώ, λέγεις τύραννον καὶ χαλεπὸν γηροτρόφον, καὶ ὡς ἔοικε τοῦτο δὴ ὁμολογουμένη ἂν ἡδη τυραννὶς εἴη, καί, τὸ λεγόμενον, ὁ δῆμος φεύγων ἀν καπνὸν δουλείας [569c] ἐλευθέρων εἰς πῦρ δούλων δεσποτείας ἀν ἐμπεπτωκὼς εἴη, ἀντὶ τῆς πολλῆς ἐκείνης καὶ ἀκαίρου ἐλευθερίας τὴν χαλεπωτάτην τε καὶ πικροτάτην δουλείαν μεταμπισχόμενος. καὶ μάλα, ἔφη, ταῦτα οὕτω γίγνεται. τί οὖν; εἴπον· οὐκ ἐμμελῶς ἡμῖν εἰρήσεται, ἐὰν φῶμεν ἴκανῶς διεληυθέναι ὡς μεταβαίνει τυραννὶς ἐκ δημοκρατίας, γενομένη τε οία ἐστίν; πάνυ μὲν οὖν ἴκανῶς, ἔφη.